

Broj 8. | prosinac 2017.

sadržaj

3	Proslov
4	Uvodnik
5	Pregled aktivnosti HMRR
12	Održan drugi Hrvatski ruralni parlament
16	DEŠA - Dubrovnik
18	LAG Adrion
23	LAG Baranja
25	LAG Gorski kotar
29	LAG Krka
31	LAG Lika
31	LAG Međimurski doli i bregi
39	LAG More 249
43	LAG Mura-Drava
47	LAG Prizag
48	LAG Srijem
50	LAG Una
52	LAG Zeleni trokut
54	Odraz
59	Zeleno zlato
62	Ostale vijesti

proslov

Poštovani čitatelji,

zadnji broj Glasnika HMRR-a izašao je u srpnju 2016. godine što znači da se nažalost opet dogodio manji prekid u izlaženju. Tome je razlog izuzetno dinamično razdoblje koje je iza nas. LAG-ovi, koji čine najveći broj članova HMRR-a, bili su zauzeti dovršavanjem svojih lokalnih razvojnih strategija (LRS) te prijavom na natječaj za financiranje provedbe LRS iz mjere 19 Programa ruralnog razvoja. HMRR je svoj fokus usmjerila na nekoliko projekata, od kojih je najvažniji bio organizacija drugog Hrvatskog ruralnog parlamenta koji je uspješno održan u travnju prošle godine.

U rujnu 2017. imali smo i redovnu izbornu Skupštinu u kojoj je došlo do promjena u upravnoj strukturi udruge. Upravni odbor pojačan je novim članovima, a mreža ima i novog predsjednika – Alberta Vargu koji potpisuje uvodnik ovog Glasnika. Više informacija o promjenama u upravnoj strukturi mreže naći ćete u pregledu najvažnijih vijesti.

Ovaj broj Glasnika pokriva razdoblje od izlaska zadnjeg broja do prosinca 2017. godine. Budući da su neki članovi predavali priloge i na kraju 2016. godine, na kraju svakog priloga o aktivnostima članova stoji napomena na koje razdoblje se tekst odnosi.

Svjesni smo da ovakve pauze između dva broja nisu poželjne situacije, ali ovim brojem ipak nastavljamo kontinuitet izlaženja. Karakter vijesti koje objavljujemo u Glasniku je takav da one predstavljaju pregled najvažnijih aktivnosti te stoga ostaju aktualne i nakon duže vremena. Nadamo se da ćete među tekstovima naći zanimljive i korisne informacije, koje možemo promatrati kao podsjetnik prošlih aktivnosti ali i kao poticaj za budući rad.

Nikša Božić
Urednik HMRR Glasnika

HMRR Glasnik je publikacija Hrvatske mreže za ruralni razvoj (HMRR) koja u digitalnom obliku izlazi dva puta godišnje.

Izdavač: Hrvatska mreža za ruralni razvoj, Kruge 48, 10000 Zagreb

Za izdavača: Albert Varga, predsjednik

Urednik: Nikša Božić

E mail: glasnik@hmrr.hr

Fotografija na naslovnicu: Mario Novak (fotografski natječaj LAG-a Međimurski dol i bregi)

uvodnik

Cijenjeni članovi, suradnici i prijatelji HMRR-a,

na Izbornoj skupštini HMRR-a, održanoj u Donjim Crnogovcima 8. rujna 2017. godine dobio sam gotovo jednoglasnu potporu članstva u mojoj kandidaturi za predsjednika HMRR-a. Povjerenje koje mi je ukazano smatram čašću, a ujedno i obvezom da u dvije godine svog mandata pokušam napraviti što više toga dobrog za HMRR, a samim time i za sve njene članove, kako bi upravo povjerenje koje mi je ukazano i opravdao na najbolji mogući način.

Smjernice razvoja HMRR-a, koje sam naveo u svojoj kandidaturi i predstavio idu u implementaciju, nisu i neće biti samo slovo na papiru. Na nedavno održanoj skupštini HMRR-a u Đurđevcu smo zajedno usvojili novi Statut HMRR-a, te planove za sljedeću godinu koji će omogućiti dodatni razvoj HMRR-a i na određeni način decentralizaciju i veću aktivnost i nazočnost same Mreže u svim dijelovima Hrvatske. Regionalne koordinacije se vraćaju u proširenom obliku, te će okupljati sve članove HMRR-a i pružati okvir i za regionalno djelovanje HMRR-a, tj. povećat će nazočnost i vidljivost Mreže u ruralnim područjima Hrvatske. Ono što najviše veseli na održanoj skupštini je konstruktivna rasprava i dijalog među članovima i prije svega pozitivno ozračje koje smo svi zajedno stvorili, a koje će nam svakako trebati i u budućnosti.

HMRR su njeni članovi, stoga se nadam i očekujem Vašu proaktivnu suradnju i pomoć, kako bismo zajedno ostvarili sve zadane ciljeve i bili snažniji u zajedničkim programima i nastupima.

U novoj 2018. godini želim vam svima sve najbolje te ostvarenje svega onoga dobrog što si želite, kao i prije svega puno zdravlja, sreće i uspjeha, kako privatno tako i u radu na razvoju ruralnih područja Republike Hrvatske.

Albert Varga

Predsjednik Hrvatske mreže za ruralni razvoj

pregled aktivnosti hmrr

Datum	Mjesto	Dogadjaj / Tema	Organizator	Predstavnik HMRR-a
Srpanj 2016.				
8.07.16.	Zagreb	Savjetodavni sastanak organizacija civilnoga društva s predstavnicima EGSO-a iz reda civilnoga društva „Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice kao instrument Kohezijske politike za lokalni, ruralni, gradski i prigradski razvoj za razdoblje 2014.-2020.“	Ured za udruge u suradnji Lidijom Pavić-Rogošić kao predstavnicom HMRR u EGSO	M. Koprivnjak
28.- 29.07.16.	Pobori, Crna Gora	Zagovarački kamp za mlade / <i>Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe</i>	Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe	M. Koprivnjak, M. Zamljačanec, M. Lečić, F. Golubov
Kolovoz 2016.				
27.08.16.	Kravarsko	Radionica „LEADER i mogućnosti Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.“	Mreža za ruralni razvoj i Mreža za održivi razvoj Hrvatske	S. Kasunić
29.08.- 2.09.16.	Vrnjačka banja, Srbija	Regionalni trening "Zagovaranje, lobiranje i istraživanja i analize lokalnih, nacionalnih i EU politika te instrumenata ruralnog razvoja" / projekt ALTER	Tim projekta ALTER	M. Koprivnjak
Rujan 2016.				
5.09.16.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	L. Pavić - Rogošić
6.09.16.	Zagreb	35. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, M. Koprivnjak, J. Bakota
6.09.16.	Zagreb	Prvi sastanak Organizacijskog odbora drugog Hrvatskog ruralnog parlamenta (2. HRP)	HMRR	OO, V.J. Mück, L. Dabić, S. Vuković, J. Bakota, M. Koprivnjak
9.-10.09.16.	Koper, Slovenija	Festival slovenskih LAG-ova	Regionalno povezivanje LAS	S. Kasunić
13.- 17.09.16.	Moskopolje, Albanija	Skup PREPARE	PREPARE	S. Kasunić, V. Jelić Mück, M. Koprivnjak
17.09.16.	Moskopolje, Albanija	Skupština PREPARE	PREPARE	V. Jelić Mück
15.- 16.09.16.	Đurđevac	Radionica "AAA LEADER - potrebe i prilike ruralnog razvoja"	LAG Podravina	J. Bakota
23.- 24.09.16.	Lug, Dalj	Regionalni forum ruralnog razvoja "Održivom ekonomijom do održivog društva" / <i>Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe</i>	Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe	S. Kasunić, J. Bakota, M. Koprivnjak
26.09.16.		Prva sjednica Izvršnog odbora PREPARE (<i>Skype</i>)	PREPARE	V. Jelić Mück
29.-30.	Trst, Italija	Međunarodni tjedan inovacija	Europska komisija - služba za znanost i znanje	M. Koprivnjak
30.09.16.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	V. Jelić Mück

Listopad 2016.				
6.-8.10.16.	Brechin, UK	Drugi Škotski ruralni parlament	Scottish Rural Action	M. Koprivnjak, S. Kasunić
11.-14.10.16.	Tirana, Albanija	Forum poljoprivrednih politika "Poljoprivredna politika bazirana na dokazima: poticajno okruženje za razvoj poljoprivrednog sektora u Jugoistočnoj Evropi"	SWG	M. Koprivnjak
13.10.16.	Tirana, Albanija	Sastanak tima / projekt ALTER	Tim projekta ALTER	M. Koprivnjak
20.10.16.	Zagreb	Prvi sastanak vezan uz izmjene i dopune Pravilnika za podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. Programa ruralnog razvoja	Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja	S. Kasunić
21.10.16.	Terme Sv. Martin na Muri	Drugi sastanak Organizacijskog odbora drugog Hrvatskog ruralnog parlamenta	HMRR	OO, J. Bakota, M. Koprivnjak
27.10.16.	Zagreb	Drugi sastanak vezan uz izmjene i dopune Pravilnika za podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. Programa ruralnog razvoja	Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja	S. Kasunić
Studenzi 2016.				
9.11.16.	Bruxelles, Belgija	Konferencija "Cork+20: Zaostajanje ruralnih područja više nije opcija"	EGSO, Odbor regija	L. Pavić-Rogošić
15.11.16.	Zagreb	Radionica "Izmjene Pravilnika o provedbi podmjera 19.2., 19.3. i 19.4. unutar Mjere 19 Programa ruralnog razvoja"	Ministarstvo poljoprivrede, Mreža za ruralni razvoj	J. Bakota, M. Koprivnjak
17.11.16.	Novi Vinodolski	Koordinacijski sastanak Primorsko-goranske županije i LAG-ova na području PGŽ	Primorsko-goranska županija	S. Kasunić
22.11.16.	Kravarsko	36. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, J. Bakota, M. Koprivnjak
22.11.16.	Kravarsko	Sjednica Godišnje skupštine HMRR-a	HMRR	Članovi, J. Bakota, M. Koprivnjak
22.11.16.	Kravarsko	Obilježavanje 10 godina HMRR-a	HMRR	Članovi, J. Bakota, M. Koprivnjak
23.11.16.	Velika Gorica	Ruralni cafe "Ususret drugom Hrvatskom ruralnom parlamentu"	HMRR	Članovi, J. Bakota, M. Koprivnjak
23.11.16.	Velika Gorica	Treći sastanak Organizacijskog odbora 2. HRP-a	HMRR	OO, J. Bakota, M. Koprivnjak
24.11.16.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	V. Jelić Mück
29.11.16.	Skrad	Konferencija "Inovacija i kružno gospodarstvo u šumskom opskrbnom lancu: Kako zatvoriti krug?"	Euromontana, Pins d.o.o.	S. Kasunić
30.11.16.	Zagreb	Prezentacija rezultata Ex-post izvješća IPARD programa RH 2007.-2013.	Ministarstvo poljoprivrede	M. Koprivnjak
Prosinac 2016.				
2.12.16.	Zagreb	Prva radionica „Izmjene i dopune Pravilnika o provedbi podmjera 19.2., 19.3. i 19.4. unutar Mjere 19 Programa ruralnog razvoja“	HMRR	S. Kasunić, J. Bakota, M. Koprivnjak
5. 12.16.	Zagreb	Erasmus+ konferencija za područje odgoja i općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i obrazovanja odraslih	Agencija za mobilnost i programe EU	J. Bakota
9. 12.16.	Zagreb	Druga radionica „Izmjene i dopune Pravilnika o provedbi podmjera 19.2., 19.3. i 19.4. unutar Mjere 19 Programa ruralnog razvoja“	HMRR	S. Kasunić, J. Bakota, M. Koprivnjak
29.12.16.		Druga sjednica Izvršnog odbora PREPARE (Skype)	PREPARE	V. Jelić Mück

Siječanj 2017.				
20.01.17.	Zagreb	37. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, J. Bakota, M. Koprivnjak
Veljača 2017.				
3.02.17.	Zagreb	Četvrti sastanak Organizacijskog odbora 2. HRP-a	HMRR	OO, J. Bakota, M. Koprivnjak
6.02.17.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	L. Pavić - Rogošić
7. 02.17.	Zagreb	Okrugli stol o razvoju lokalne zajednice kroz EU fondove i poljoprivredu	Poslovni dnevnik u suradnji s Hrvatskom zajednicom županija	M. Koprivnjak
16.02.17.	Zagreb	Sastanak s pomoćnikom ministra poljoprivrede g. Krešimirom Ivančićem	Ministarstvo poljoprivrede, HMRR	S. Kasunić, J. Bakota
20.02.17.	Oroslavlje	Fokus grupa "Međunarodno obrazovanje u provedbi LEADER-a 2"	LAG Zeleni Bregi, LAG Zrinska gora-Turopolje	M. Koprivnjak
21. 02.17.	Bruxelles, Belgija	Godišnja skupština ELARD-a	ELARD	L. Pavić - Rogošić
22. 02.17.	Bruxelles, Belgija	Radionica o LEADER inovacijama	ENRD	L. Pavić - Rogošić
28. 02.17.	Zagreb	38. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, J. Bakota, M. Koprivnjak
Ožujak 2017.				
8.03.17.	Zagreb	Sastanak s državnom tajnicom u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova EU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, HMRR	S. Kasunić, N. Božić
8.-9. 03.17.	Skopje, Makedonija	Sastanak tima / projekt ALTER	Tim projekta ALTER	M. Koprivnjak
9.-10. 03.17.	Skopje, Makedonija	Radionica o pristupu LEADER	SWG i Balkanska mreža za ruralni razvoj	M. Koprivnjak
14.03.17.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	L. Pavić - Rogošić
21.03.17.	Zagreb	Sastanak vezan uz izmjene Pravilnika o provedbi podmjera 4.1 i 4.2	Ministarstvo poljoprivrede	V. Mušić
22.03.17.	Zagreb	39. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, S. Krištofić, D. Posavec, J. Bakota, M. Koprivnjak
28.03.17.	Zagreb	Sastanak o organizaciji 2. HRP-a	Ministarstvo poljoprivrede, HMRR	S. Kasunić, N. Božić, M. Koprivnjak
Travanj 2017.				
6.04.17.	Otočac	Treća sjednica Odbora za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja	Ministarstvo poljoprivrede	S. Kasunić
7.04.17.	Sveti Martin na Muri	Peti sastanak Organizacijskog odbora 2. HRP-a	HMRR	OO, J. Bakota, M. Koprivnjak
10.04.17.	Ljubljana, Slovenija	Sastanak Balkanske mreže za ruralni razvoj	Balkanska mreža za ruralni razvoj	M. Zamljačanec
11.04.17.	Ljubljana, Slovenija	Radionica o pristupu LEADER	SWG	M. Zamljačanec
10.-11.04.17.	Dubrovnik	Konferencija "Klasteri - alat za jačanje konkurentnosti u Jugoistočnoj Europi"	Hrvatski drvni klaster	T. Bule-Radaljac, T. Kovačević
20.-22.04.17.	Sveti Martin na Muri i terenske lokacije u Međimurju	Drugi Hrvatski ruralni parlament	HMRR, LAG Međimurski dol i bregi, općina Sveti Martin na Muri, LifeClass Terme Sveti Martin; suorg. Mreža za ruralni razvoj	Članovi, J. Bakota, M. Koprivnjak

Svibanj 2017.				
2.05.17.	Zagreb	Sastanak sa studenticom Jasminkom Dimšić u vezi studentske prakse	HMRR	J. Bakota, M. Koprivnjak
10.05.17.	Zagreb	Sastanak sa studentom Marijanom Begonjom u vezi studentske prakse	HMRR	J. Bakota, M. Koprivnjak
12.05.17.	Gorski kotar	Posjet studenata Agronomskog fakulteta području Gorskog kotara	Agronomski fakultet, HMRR	S. Kasunić, S. Čop
15.- 17.05.17.	Skopje	Radionica "Strateško planiranje Balkanske mreže za ruralni razvoj"	Makedonska mreža za ruralni razvoj	M. Zamljačanec
17.05.17.	Zagreb	Konzultacije sa studenticom Ines Čulig u vezi diplomskog rada	HMRR	J. Bakota
17.05.17.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	L. Pavić - Rogošić
25.05.17.	Zagreb	Sastanak u vezi suradnje s Hrvatskom zajednicom županija	Hrvatska zajednica županija	S. Kasunić
25.05.17.	Zagreb	Dan otvorenih vrata HMRR-a	HMRR	M. Koprivnjak
26.05.17.	Zagreb	40. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, M. Koprivnjak
29.05.17.	Zagreb	Sastanak sa studentima Marijanom Begonjom i Ivanom Ivićem u vezi studentske prakse	HMRR	J. Bakota, M. Koprivnjak
30.05.- 1.06.17.	Hlinsko, Češka	LeaderFEST - Umrežavanje i internacionalna suradnja LAG-ova	Nacionalna ruralna mreža, LAG Královská stezka o.p.s. i Radna skupina međunarodne suradnje	N. Tramišak, I. Šariri, P. Mamula, S. Okanović
31.05.17.	Bruxelles, Belgija	Skup "Uloga pristupa odozdu u obnovi ESI fondova za razdoblje 2012.-2027."	ELARD	L. Pavić - Rogošić
31.05.17.	Bruxelles, Belgija	Sastanak članova ELARD-a	ELARD	L. Pavić - Rogošić
31.05.17.	Zagreb	Prva sjednica Povjerenstva za izradu Pravilnika za tip operacije 6.2.1. Programa ruralnog razvoja	Ministarstvo poljoprivrede	S. Kasunić
Lipanj 2017.				
1.06.17.	Zagreb	Sastanak o izradi Pravilnika o provedi podmjera 19.2., 19.3., 19.4. Programa ruralnog razvoja	Ministarstvo poljoprivrede	S. Kasunić, Lj. Šolić
1.-2.06.17.	Zagreb	Sastanak tima / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR	M. Koprivnjak
15.06.17.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a	EGSO	L. Pavić - Rogošić
19.06.17.	Zagreb	Neformalni sastanak Odbora za praćenje provedbe PRR, Prezentacija Godišnjeg izvješća o provedbi Programa ruralnog razvoja za 2016.	Ministarstvo poljoprivrede	M. Koprivnjak
20.06.17.	Bruxelles, Belgija	Konferencija „Via Dinarica - prirodno povezivanje“	Via Dinarica i zastupnik u EU Parl. Davor Škrlec	S. Kasunić
Srpanj 2017.				
4.07.17.	Zagreb	Prva sjednica Povjerenstva za izradu novog Pravilnika za podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. Programa ruralnog razvoja	Ministarstvo poljoprivrede	S. Kasunić, Lj. Šolić
11.07.17.	Zagreb	41. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, J. Bakota, M. Koprivnjak
24.- 27.07.17.	Pobori, Crna Gora	Drugi Regionalni ruralni kamp za mlade	Mreža za ruralni razvoj Crne Gore	M. Koprivnjak, M. Lončar, A. Štrkalj
Kolovoz 2017.				
1.08.17.	Zagreb	Sastanak tima / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR	M. Koprivnjak, I. Laginja

Rujan 2017.				
4.09.17.	Zagreb	42. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, J. Bakota, M. Koprivnjak
5.09.17.	Zagreb	Sastanak tima / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR	M. Koprivnjak, I. Laginja
8.09.17.	Donji Crnogovci	Radionica "Budućnost pristupa LEADER u Hrvatskoj"	HMRR	Članovi, J. Bakota, M. Koprivnjak
8.09.17.	Donji Crnogovci	Izborna skupština HMRR-a	HMRR	Članovi, J. Bakota, M. Koprivnjak
14.-15. 09.17.	Đurđevac	Radionica "AAA LEADER - tradicija i kulturna baština u ruralnim područjima"	LAG Podravina	J. Bakota
22.09.17.	Zagreb	Konferencija "Quo vadis, ruralna Hrvatska?"	Hrvatska zaklada za znanost	V. Jelić Muck
11.-20.09.17.	Tbilisi, Hulo i okolica	Sastanak dionika koji provode ENPARD projekte; Sastanak s LEADER inicijativama; Sastanak projektnog tima; Informativni sastanci o uvođenju LEADER metode u razvoj ruralnih područja općine Hulo, skupovi povodom početka projekta / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR, Češki Caritas	M. Koprivnjak, I. Laginja
22.09.17.	Novo Mesto, Slovenija	Četvrti Slovenski ruralni parlament	Slovenska mreža za ruralni razvoj, suorganizatori: Mreža za ruralni razvoj, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i hrane	M. Koprivnjak
22.09.17.	Bruxelles, Belgija	Panel rasprava "Potencijal djelovanja pod vodstvom zajednice u EU"	EGSO, ECOLISE	L. Pavić - Rogošić
23.09.17.	Novo Mesto, Slovenija	Skupština PREPARE-a	PREPARE	V. Jelić Muck, M. Koprivnjak
24.-30.09.17.	Zagreb, Crikvenica i okolica	Tjedan razmjene "Turizam kao pokretač poljoprivrede u primorskoj Hrvatskoj"	IAAS Hrvatska, pokrovitelj HMRR	M. Koprivnjak
26.09.17.	Zagreb	Primopredaja predsjedništva HMRR-a	HMRR	A. Varga, J. Bakota, M. Koprivnjak
28.-30.09.17.	Tirana	Prvi Albanski ruralni parlament	Mreža za ruralni razvoj Albanije	A. Varga, M. Zamljačanec
Listopad 2017.				
3.10.17.	Bruxelles, Belgija	Sjednica Stručne skupine za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša Europskog gospodarskog i socijalnog odbora EGSO-a	EGSO	V. Jelić Muck
4.10.17.	Zagreb	Nacionalni Info dani Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU	MRRFEU	M. Koprivnjak
9.10.17.	Zagreb	43. sjednica Upravnog odbora HMRR-a	HMRR	UO, J. Bakota, M. Koprivnjak
10.-12.10.17.	Podgorica, Crna Gora	Forum ruralnih politika zemalja Jugoistočne Europe 2017 / projekt ALTER	SWG i tim projekta ALTER	J. Bakota
13.10.17.	Zagreb	Sastanak tima / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR	M. Koprivnjak, I. Laginja
17.10.17.	Beograd	Konferencija "Pristup LEADER kao model ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
18.10.17.	Zagreb	Sastanak s predstavnicima Varaždinskih vijesti oko buduće suradnje	HMRR, Varaždinske vijesti	M. Koprivnjak

18.- 21.10.17.	Venhorst, Nizozemska	3. Europski ruralni parlament	PREPARE, ERCA, ELARD, Nacionalna organizacija malih gradova Nizozemske s partnerima - Organizacija malih gradova North Brabant	A. Varga, J. Bakota, M. Krnić, M. Berišić
20.10.17.	Venhorst, Nizozemska	Sastanak tima / projekt ALTER	Tim projekta ALTER	J. Bakota
25.10.17.	Zagreb	Sastanak tima / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR	M. Koprivnjak, I. Laginja
26.10.17.	Zaječar, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
27.10.17.	Kragujevac, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
30.10.17.	Bruxelles, Belgija	Radna skupina za izradu mišljenja o prednostima modela lokalnog razvoja vođenog zajednicom - CLLD	EGSO	L. Pavić-Rogošić
31.10.17.	Leskovac, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
Studenzi 2017.				
3.11.17.		Sastanak tima / projekt ALTER (Zoom)	Tim projekta ALTER	M. Koprivnjak
6.-8.11.17.	Hulo, Gruzija	Trening o javno-privatnom partnerstvu, uvodenju LEADER pristupa i LAG-u, predstavljanje primjera dobre prakse iz Hrvatske i Europe / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR, Češki Caritas	M. Koprivnjak, I. Laginja
9.11.17.	Vukovar	44. sjednica Upravnog odbora	HMRR	UO, J. Bakota
9.-10.11.17.	Vukovar	Radionica "Provedba lokalnih razvojnih strategija unutar Mjere 19 Programa ruralnog razvoja"	Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja	A. Varga, J. Bakota
10.11.17.		Sastanak tima / projekt Volontiram i osnažujem ruralnu zajednicu (<i>Skype</i>)	HMRR, Volonterski centar Osijek	J. Bakota
13.11.17.	Zagreb	Sastanak tima projekta <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR	M. Koprivnjak, I. Laginja
14.11.17.	Zagreb	Konferencija "Društveno poduzetništvo u Hrvatskoj - jučer, danas, sutra"	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava	M. Koprivnjak
16.11.17.	Zrenjanin, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
17.11.17.	Požega, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
21.11.17.	Ohrid, Makedonija	Radionica strateškog planiranja Balkanske mreže za ruralni razvoj	Balkanska mreža za ruralni razvoj	J. Bakota
21.11.17.	Bruxelles, Belgija	Sastanak Sekcije za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a / Predstavljanje mišljenja o prednostima modela lokalnog razvoja vođenog zajednicom - CLLD	EGSO	L. Pavić-Rogošić
23.11.17.	Niš, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak

23.11.17.	Laulasmaa, Estonija	Izborna skupština ELARD-a	ELARD	B. Ćudić Vilić
23.11.17.	Laulasmaa, Estonija	Seminar "LEADER/CLLD višefondovsko financiranje"	ELARD	B. Ćudić Vilić
24.11.17.	Loznica, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
25.11.17.	Skopje, Makedonija	Radionica regionalnog umrežavanja i razmjene najboljih praksi u politikama ruralnog razvoja	Mreža za ruralni razvoj Makedonije	J. Bakota
27.11.17.	Novi Sad, Srbija	Radionica "Promocija LEADER pristupa kao modela ruralnog razvoja"	SCTM mreža za poljoprivredu i ruralni razvoj	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak
29.11.17.	Zagreb	45. sjednica Upravnog odbora	HMRR	UO, J. Bakota
Prosinac 2017.				
5.-7.12.17.	Hulo, Gruzija	Radionica "Osnivanje Radne grupe LAG-a Hulo i pripremne aktivnosti za izradu Lokalne razvojne strategije" / projekt <i>Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo</i>	HMRR, Češki Caritas	M. Koprivnjak, I. Laginja
8.12.17.	Đurđevac	Godišnja Skupština HMRR-a	HMRR	Članovi, J. Bakota
8.12.17.	Đurđevac	Radionica o usklađivanju Lokalnih razvojnih strategija LAG-ova i razvoju vodenom zajednicom u idućem programskom razdoblju 2021.-2027.	HMRR	Članovi, J. Bakota
11.- 12.12.17.	Nikšić, Crna Gora	Prva Nacionalna Konferencija o poljoprivredi i ruralnom razvoju u Crnoj Gori	Mreža za ruralni razvoj Crne Gore	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak

Održan drugi Hrvatski ruralni parlament

Drugi Hrvatski ruralni parlament (HRP) na temu **Suradnjom do cijelovitog razvoja** održan je od 20. do 22. travnja 2017. u Sv. Martinu na Muri. Na ovom velikom događanju sudjelovalo je preko 300 sudionika iz svih krajeva Hrvatske - predstavnici LAG-ova i drugih udruga koje se bave ruralnim razvojem, stručnih i znanstvenih organizacija, ministarstava, državnih upravnih tijela i jedinica lokalne samouprave, poduzetnici, poljoprivredni proizvođači, obrtnici i drugi dionici ruralnog razvoja.

Parlament su organizirali Hrvatska mreža za ruralni razvoj, LAG Međimurski dol i bregi, Općina Sveti Martin i Lifeclass terme Sveti Martin.

Prvi dan parlamenta započeo je **Plenarnom sjednicom HRP-a "Selski spominki"**, nakon čega je uslijedio **Ruralni Café** s temama Razvoj zajednice pristupom odozdo (LEADER/CLLD), Inovativni pristup zajednici, Inovativni pristupi u poljoprivredi, Inovativni oblici ruralnog turizma, Koncept "nula kilometara": lokalna hrana na lokalnom stolu, Društveno poduzetništvo - zajednica ispred profita te Baština i identitet ruralnih prostora kao polazište za razvoj.

Osamnaest zanimljivih znanstveno istraživački projekti, znanstveni i stručni radovi, projekti koji se bave ruralnim prostorom ili doprinose

poboljšanju uvjeta života u ruralnim prostorima bili su predstavljeni u poster sekciji **Interdisciplinarnom suradnjom do bolje kvalitete života u ruralnim prostorima**. Posteri se mogu preuzeti ovdje: [2HRR posteri](#).

Drugi dan Parlamenta održan je **razgovor o programima ruralnog razvoja s važnim dionicima**, predstavnicima ministarstava i regionalne vlasti, predsjednicom HMRR-a, zastupnicom u Europskom parlamentu, članom Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i predstavnicima međunarodnih mreža.

U popodnevnom dijelu programa održano je **devet paralelnih terenskih tematskih radionica** na sljedeće teme:

- Razvoj zajednice pristupom odozdo (LEADER/CLLD)
- Inovativni pristup zajednici
- Inovativni pristupi u poljoprivredi
- Inovativni oblici ruralnog turizma
- Koncept "nula kilometara": lokalna hrana na lokalnom stolu
- Društveno poduzetništvo - zajednica ispred profita
- Baština i identitet ruralnih prostora kao polazište za razvoj
- Uspješni modeli financiranja i provedbe ruralnih projekata
- Održivo prostorno planiranje kao preduvjet ruralnog razvoja.

Zaključci svih devet tematskih radionica dostupni su [OVDJE](#).

Posljednji dan Parlamenta bio je rezerviran za prezentacije rezultata terenskih radionica, zaključke i **usvajanje Deklaracije 2. HRP-a**, konferenciju za medije te studijski obilazak Međimurja.

Usvojenu Deklaraciju možete pročitati ovdje: [HRP2017 Deklaracija](#)

Deklaracija se temelji na deset točaka:

1. Prepoznavanje problema ruralnih područja
2. Važnost obrazovanja i poticanja inovacija
3. Inovativni pristup zajednici
4. Uključivanje javnosti u postupke donošenja odluka
5. Re-affirmacija stručnog pristupa
6. Razvoj poduzetničkog duha
7. Jačanje lokalnog povezivanja ("ruralni lanci vrijednosti")
8. Veze urbanog i ruralnog prostora
9. Očuvanje lokalnog identiteta
10. Nove razvojne mogućnosti kroz suradnju i povezivanje

Povodom održavanja drugog Hrvatskog ruralnog parlamenta pripremljena je publikacija koja sadrži mnoge zanimljive informacije o suradnji u ruralnim prostorima, postignućima između dva Ruralna parlamenta, europskim iskustvima i ostalim aktualnim temama ruralnog razvoja. Publikaciju možete preuzeti ovdje: [HRP2017 Publikacija](#)

Više informacija o Drugom hrvatskom ruralnom parlamentu dostupno je na: <http://ruralniparlament.com/>

DEŠA - Dubrovnik

DEŠA - Dubrovnik provodi dva projekta kroz **Erasmus program** koji promoviraju međugeneracijsko učenje, preveniraju socijalnu isključenosti te razmjenjuju iskustva uravnoteženja obiteljskog života i rada u nekoliko područja EU.

Projekt SILVIA

Poticanjem međugeneracijskog učenja smanjujemo socijalnu isključenost i potičemo volontiranje

SILVIA je projekt partnerstva šest udruga iz Švedske (Integration För Alla), Francuske (TERA-Maison de l'Europe de la Charente), Italije (CIAPE), Portugala (Camara Municipal de Lisboa), Turske (FAAL) i Hrvatske (DEŠA - Dubrovnik). Cilj projekta je potaknuti međugeneracijski prijenos znanja i iskustava, ojačati razinu obrazovanja te spoznati osnovna građanska prava i obveze. Korisnici projekta su iskusne starije volonterke i mlađe žene koje su trenutno nezaposlene i nisu u procesu obrazovanja.

Projekt je započeo u rujnu 2016. i trajat će 24 mjeseca, a obuhvatiti će transnacionalne sastanke, nekolicinu seminara i radionica, s ciljem razmjene dobre prakse u području međugeneracijske razmjene znanja, s posebnim naglaskom na informatička znanja, ljudska prava te mogućnosti prevladavanja međugeneracijskog jaza.

Metodologija projekta podrazumijeva prepričavanje autobiografskih iskustava koja će biti zabilježena kratkim filmovima ili pisanom riječi. Tijekom radionica, svaka

žena, bez obzira na njezinu dob i socio-kulturološke uvjete, predstavljati će i učenicu i trenericu. Obje kategorije imaju slobodno vrijeme ali i znanja i vještine koje mogu međusobno razmijeniti. Ovakvim prenošenjem znanja i jedna i druga kategorija ostvariti će mnogostrukе rezultate. Metoda omogućuje ne samo primjenu onoga što žena zna, već se većinom bazira na pitanju od kuda zna, budući da autobiografsko prepričavanje potiče i izravni, emocionalni proces učenja. Metoda omogućuje svim sudionicama da sudjeluju u važnoj ulozi trenera, dovodi do pozitivnih promjena u njihovom ponašanju, pozitivno utiče na razvoj samopouzdanja i daje im priliku da razviju svoje sposobnosti, da daju svoj doprinos zajednici, izgrade vještine koje im mogu koristiti i na drugim područjima života kao i da budu učitelji i mentori drugima. Ovakva vrsta učenja omogućuje svim sudionicama projekta da razviju i pokažu svoja znanja i vještine, daje im smislenu ulogu u društvu koja doprinosi dobrobiti drugih. I starije osobe sa iskustvom i znanjima ali i nezaposlene mlađe osobe su često na marginama društva te je ovaj projekt odličan primjer preveniranja socijalne isključenosti ali i poticanja volonterstva.

Projekt MAMEC

Mjere i strategije za uravnoteženost obiteljskog života i rada

DEŠA je partner i u projektu „MAMEC - mjere i strategije za uravnoteženost obiteljskog života i rada“. U projektu sudjeluju četiri europske zemlje (Hrvatska, Italija, Grčka i Španjolska), a cilj je osmišljavanje niza

aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i društvenom razvoju zajednice.

Projekt će se provoditi kroz dvije godine s ciljanom skupinom koju čine nezaposlene majke koje su zahvaćene socijalnom isključenošću. Svrha projekta je promovirati suradnju i cjeloživotno učenje razvijajući *E-learning* tečajeve poduzetništva i lingvističkih sposobnosti. Osim nezaposlenih majki u projektu će sudjelovati i donosioci odluka na lokalnom i regionalnom nivou koji su aktivni u promociji uravnoteženja obiteljskog života i rada majki. Projekt će analizirati iskustva i postignuća različitih zemalja. Prvi sastanak je održan u Dubrovniku i rezultirao je izradom plana provedbe aktivnosti.

Projekt Ljuta mapa

DEŠA – Dubrovnik je u okviru projekta „Ljuta mapa“ u studenom 2017. godine održala predavanje **Uloga autohtonih sorti kao dio zelenog katastra grada Dubrovnika**. Na predavanju se govorilo o urbanom zelenilu i zelenoj infrastrukturi, povijesti razvoja urbanog zelenila u Europi i Dubrovniku te ulozi autohtonih biljaka kao bitnog dijela prirodnog krajobraza.

Zaključci predavanja su sljedeći:

- Urbano zelenilo jača identitet grada, može poboljšati njegovu privlačnost za život, rad, ulaganja i turizam, zato ti prostori mogu pridonositi kvaliteti života te konkurentnosti gradova.
- U svrhu sustavnog održavanja bioraznolikosti urbanih sustava bitno je angažirati vlasnike vrtova. Poseban naglasak se stavlja na osvješćivanje negativnih posljedica korištenja stranih vrsta u vrtnom uređenju, te važnosti vrtova kao zelenih koridora između prirodnih zelenih područja.

- Vrijednost privatnih vrtova u smislu pružanja ekosustavnih usluga i pratećih funkcija, mora biti prepoznata kroz politike prostornog planiranja, na način da se potiče povećavanje zelenih površina i njihovo obogaćivanje autohtonim zelenilom.
- Korištenje GIS aplikacije za izradu katastra zelenila jedan je od načina za uključivanje i senzibiliziranje građana o važnosti održavanja zelenih površina, osobito autohtonih vrsta.

Tijekom predavanja predstavili smo **Urban planning portal (UPP)** sa slojevima prostornog plana GUP-a koji je uspostavljen kroz projekt **Urban planning 4 citizens** te slojem lokacija stabala ljutih naranača koje smo do sada locirali kroz projekt Ljuta mapa. UPP portal možete posjetiti na stranici up4c.eu/dubrovnik te kontinuirano slati zahtjeve, prijedloge i upite u vezi prostornih planova.

Projekt provodi udruga DEŠA – Dubrovnik u partnerstvu s udrugom CROGIS iz Splita a financira Grad Dubrovnik i Dubrovačko – neretvanska županija.

Pripremile:

Ana Cvjetković, Ana Grgić

(Tekst pripremljen u prosincu 2016., dopunjeno u prosincu 2017.)

DEŠA – Dubrovnik

Regionalni centar za izgradnju zajednice i

razvoj civilnog društva

Frana Supila 8, 20000 Dubrovnik

tel: +385 (0)20 420145

fax: +385 (0)20 411033

e-mail: desa@du.t-com.hr

web: www.desa-dubrovnik.hr

LAG Adrion

Uspješno završen drugi dio sajma „Okusi Hrvatsku“ u Baškoj Vodi

U organizaciji LAG-a „Adrion“ i Općine Baška Voda, a pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović od 25.-27. kolovoza 2016.g. već četvrti put zaredom, a drugi puta u 2016.g. u Baškoj vodi održan je sajam „OKUSI HRVATSKU“. Na sajmu su sudjelovali izlagači iz različitih krajeva Hrvatske koji su izlagali svoje proizvode na preko 70 štandova.

Tajnica-voditeljica LAG-a „Adrion“ posebno je naglasila kako je domaću proizvodnju potrebno zaštiti strogom kontrolom kvalitete uvoznog proizvoda koji cijenom ruši domaći proizvod i informiranjem kupaca o istom, a za to su ovakvi sajmovi odlični jer potrošač iz „prve ruke“ saznaće sve o proizvodu koji konzumira.

Sajam Okusi Hrvatsko

Gost sajma je bio LAG „Karašica“ koji je svojim domaćim proizvodima poput kulena i ostalih slavonskih specijaliteta predstavio okuse Slavonije.

Besporvratna sredstva malim poljoprivrednicima uz pomoć LAG-a „Adrion“

Uz pomoć LAG-a „Adrion“ šest malih OPG-ova s područja LAG-a dobilo je Odluku o dodjeli sredstava u ukupnom iznosu od 682.983 kn iz Podmjere 6.3. koja je namijenjena razvoju malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

OPG Bruno Pojatina

Prvi koji je dobio potporu je vlasnik OPG-a Bruno Pojatina, koji se bavi uzgojem i preradom hokaido tikava, u što je uključena cijela obitelj, te proizvodi cijeli niz originalnih proizvoda koje su sami osmisliili (namazi, umaci, marmelade, kolači, kruh...) koje plasiraju na tržište po sajmovima, izložbama, turističkim manifestacijama. Sredstva koja su dobili uz pomoć LAG-a, velik je „vjetar u leđa“ njihovom OPG-u jer će im omogućiti nastavak proizvodnje, od koje su zamalo odustali zbog tržišta koje diktiraju veliki trgovački lanci i na kojem je teško opstati, iako proizvode ekološke proizvode visoke kvalitete.

Isto tako su se aktivirali i u organizaciji prve tikvijade u Vinjanima Donjim, što dokazuje koliko su predani svojem poslu koji rade.

OPG Ivana Jurčević

Posebno smo ponosni na potporu koji je za svoj OPG ostvarila Ivana Jurčević, zbog činjenice da je žena a poljoprivreda se još uvjek smatra više muškim zanimanjem. Ivana je po struci industrijski krojač, ali se od 2008. zajedno sa mužem bavi proizvodnjom i prodajom janjećeg mesa, po čemu je ovaj OPG i prepoznatljiv. Za proizvodima OPG-a Ivana Jurčević sve više raste potražnja za izvozom zbog blizine granice, ali isto tako i ugostitelja sa turističkih mesta u blizini - Makarske i Omiške rivijere. Ostvarena sredstva uložit će u proširenje stada ovaca, kupnju krava te uz janjeće proizvoditi i teleće meso.

OPG Goran Rebić

Goran Rebić je za svoj OPG koji se od 2002. bavi uzgojem jagoda dobio sredstva koja će uložiti u nove nasade jagoda te u mehanizaciju za navodnjavanje. Goran je jedan od prvih koji je počeo uzgajati jagode na svom području, te od početaka proizvodnje jagode nije prskao fungicidima ni pesticidima

te je koristio minimalne količine umjetnog gnojiva, što je rezultiralo kvalitetnim proizvodima te potražnja raste iz dana u dan.

Nositelj OPG - a Goran Rebić, potakao je na razvoj ulaganja još dva poljoprivredna gospodarstva, te planiraju osnovati proizvodnu organizaciju. Goran se nuda da će svojim ulaganjima vratiti vjeru ljudi u razvoj poljoprivrede na ovim područjima te da će zadržati i svojim primjerom potaknuti ostale poljoprivrednike na organizirani rad!

OPG Ivica Puljiz

Ivica je mladi poljoprivrednik koji ima samo 31 godinu. Završio je srednju školu za zvanje vodoinstalatera, a još od srednjoškolskih dana intenzivno proučava uzgoj krava i teladi. Tako se, od svoje punoljetnosti bavi i živi od uzgoja krava i teladi te prodaje mesa i mlijeka. Potražnju za mesom ne može pokriti postojećim proizvodnim kapacitetima, a kupci su najčešće poznanici i prijatelji, dok se u zadnje vrijeme javlja se sve veći broj ugostitelja stoga će od dobivenih sredstava

proširiti stado, modernizirati štalu te postaviti solarne panele. Područje ulaganja, općina Runovići spada u područje posebne državne skrbi, a razvoj poljoprivrede na ovom području je pokretač razvoja te općine.

OPG Vuletić

U prošlom broju Glasnika imali smo tekst o OPG-u Vuletić koji se uz proizvodnju kvalitetnog krumpira bavi i uzgojem ovaca, čije stado je bilo potpuno uništeno dolaskom vuka na područje LAG-a „Adrion“, gdje se nalazi i njihov OPG. Na sreću, OPG Vuletić je među 6 OPG-a koji su s područja LAG-a dobili bespovratna sredstva. Iznos od oko 113.000,00 kuna uložit će u kupnju stada ovaca i koza koje je vuk „poharao“. Isto tako će dio sredstava uložiti u kupnju mehanizacije kako bi lakše obrađivali krumpir u kojem kako kažu „gušta cila Makarska“. Vuletići su svijetli primjer skladne obitelji, u kojoj cijela obitelj živi od poljoprivrede i svi uživaju u tome, kako mlađe tako i starije generacije.

Uspješno održan peti sajam „Okusi Hrvatsku“

Već 5. godinu za redom tradicionalno u organizaciji LAG- a „Adrion“ i Općine Baška Voda održan je sajam „ Okusi Hrvatsku“. I ove godine uz pokroviteljstvo predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović, ali i Ministarstva turizma koje je prepoznao kvalitetu i važnost ove manifestacije. Splitsko-dalmatinska županija podupire sajam od početka njegovog održavanja.

Posebni gosti sajma ove godine bili su Grad Vukovar i Osječko-baranjska županija koji su se predstavili proizvodima iz svojeg kraja poput kulena, kulenove seke, čvarguša,

erdutskih vina, vina Srijema i ostalih domaćih proizvoda dok su atmosferu začinile vesele šokice iz udruge žena „Cicike“ te tamburaški sastav „Sokoli“ zajedno sa domaćim zabavljačkim snagama.

Na preko 500 metara rive te preko 70 štandova izlagali su se domaći proizvodi iz svih krajeva Hrvatske. Dragica Roščić naglasila je kako je jedan od ciljeva sajma „Okusi Hrvatsku“ povezivanje proizvođača sa restoranima, hotelima i ostalim ugostiteljima putem kratkih lanaca opskrbe koji se u zadnje vrijeme sve više potiču.

Održana 8. Izborna sjednica skupštine LAG-a „Adrion“

Dana 25. rujna 2017. u Zagvozdu održana je 8. Izborna Sjednica Skupštine LAG-a "Adrion".

Za predsjednicu LAG-a izabrana je dosadašnja tajnica-voditeljica Dragica Roščić. Za dopredsjednike LAG-a izabrani su Ante Čobrnić, načelnik Općine Tučepi i Joško Veža, nositelj OPG-a Joško Veža koji je šampionski proizvođač maslinova ulja.

Za predsjednika Nadzornog odbora izabran je Ivan Krželj, načelnik Općine Zadvarje, a za likvidatora LAG-a izabran je Ante Bakalić iz Igrana.

Čak 32 mala poljoprivredna gospodarstva do sredstava EU uz pomoć LAG-a „Adrion“

Na temelju privremenih odluka o raspodjeli sredstava iz Podmjere 6.3. poljoprivrednicima kojima je LAG „Adrion“ besplatno radio projektnu prijavu, dana 7. studenog 2017. g. u Zadvarju održali smo prvi sastanak sa čak 32 poljoprivrednika koji su dobili privremene odluke o raspodjeli sredstava iz Podmjere 6.3. koja je namijenjena malim poljoprivrednicima u ukupnom iznosu preko 3,6 mil kn. Tema prvog sastanka bila je usmjerenja na daljnje aktivnosti koje je potrebno planirati radi uspješne provedbe svih projekata, a koje će LAG i dalje besplatno raditi.

Predsjednica LAG-a „Adrion“ Dragica Roščić naglasila je kako ćemo nakon provedbe i završetka ovih projekata i dalje poticati sve one koji će biti zainteresirani da i dalje koriste sredstva EU fondova za daljnje razvijanje svojih OPG-ova naročito kroz Podmjeru 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“.

Poljoprivrednici su izrazili velik interes za uključivanje mlađih naraštaja obitelji u OPG te prebacivanje samog OPG-a na njih, što je pravi primjer razvoja i opstanka poljoprivrednih gospodarstava te ostanka mlađih ljudi i obitelji na selu.

Intenzivan rad ovog LAG-a koji promovira mjere Programa ruralnog razvoja još od 2012. g. i obuhvaća gotovo pola Splitsko-dalmatinske županije, u besplatnom pisanju prijava, edukaciji djelatnika općina i gradova; suradnji s potpornim institucijama, Odjelom za gospodarstvo SDŽ, otvaranjem i opremanjem pomoćnih ureda u Omišu, Zagvozdu i Vrgorcu, organizacijom preko 50-ak događaja s nekoliko tisuća sudionika razlog je i što se u Splitsko-dalmatinskoj županiji prema trenutnim analizama nalazi pola korisnika Podmjere 6. 3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ Republike Hrvatske što je oduševilo i samog Ministra poljoprivrede.

Po primjere dobre prakse došli predstavnici 22 poljska LAG-a

S ciljem upoznavanja uspješnih primjera EU projekata drugih država članica EU čak 22 predstavnika LAG-ova iz Poljske na čelu s predstavnikom lublinskog vojvodstva posjetila su LAG „Adrion“.

„Drago nam je što su naše područje posjetili predstavnici čak 22 Lokalne akcijske grupe iz Poljske. LAG "Adrion" ima što pokazati i od nas se ima što naučiti po pitanju korištenja EU fondova. Naš teren je puno zahtjevniji po pitanju proizvodnje i gradnje infrastrukture, ali naši ljudi su snalažljivi i inovativni. Poljaci

su to prepoznali i s oduševljenjem razmijenili iskustva s uspješnim proizvođačima i vlasnicima turističkih objekata koji su koristili EU sredstva na području LAG-a "Adrion". - Dragica Roščić, predsjednica LAG-a "Adrion"

Iako se često spominje da po primjere dobre prakse Hrvati trebaju ići u Poljsku, ovaj tjedan upravo se dogodilo suprotno. Premda kolege iz Poljske dulje provode LEADER program itekako su ostali iznenađeni kvalitetnim poljoprivrednim proizvođačima na području LAG-a „Adrion“ koji razvoj svojih gospodarstava baziraju na sredstvima EU fondova. Ovom prilikom su posjetili naše članove koji koriste IPARD sredstva i sredstva iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD). Iznenađenje je još veće obzirom na uvid u teški teren i škrto dalmatinsko tlo na kojem su naši članovi uspjeli zasaditi hektarske površine maslina, trešnje i višnje koje u budućnosti imaju namjeru i prerađivati. Također, na licu mjesta su vidjelu obradu zemlje s visokim udjelom kamena mehanizacijom financiranom EU sredstvima na gospodarstvu Prius fructus.

LAG Adrion sufinancira osposobljavanje poljoprivrednika

Nakon što je LAG „Adrion“ sredinom 2017. g. već sufinancirao osposobljavanje 4 poljoprivrednika i to za voćare, pčelara i mljekara-sirara nastavlja sufinancirati osposobljavanje za poljoprivrednike po vlastitom odabiru, a s ciljem poboljšanja i razvoja vlastitog poljoprivrednog gospodarstva kao i osobnih kapaciteta u poljoprivrednoj djelatnosti.

Ovaj puta ukupna raspoloživa sredstva od 25.000,00 kn namijenjena su poljoprivrednim gospodarstvima sa sjedištem na području LAG-a „Adrion“, a prednost imaju poljoprivrednici koji će se osposobiti za preradu poljoprivrednih proizvoda i poljoprivrednici koji će osposobljavanjem stvoriti/zadovoljiti uvjete za plasman svojih proizvoda u Javne ustanove (vrtiće i škole...). LAG „Adrion“ ovim aktivnostima nastoji potaknuti plasman domaćih proizvoda u Javne ustanove, prvenstveno vrtiće i škole kao i stvaranje kratkih lanaca opskrbe na zadovoljstvo poljoprivrednih djelatnika, ali i krajnjih korisnika u ovom slučaju djece.

Pripremili: Iva Mlinjarić (2016), Nikola Kapitanović (2017)

(Tekst pripremljen u prosincu 2016. , dopunjeno u prosincu 2017.)

LAG Adrion
Hrvatskih branitelja 31,
21255 Zadvarje
Tel/Fax: 021 411 960
<http://www.lag-adrion.hr>

LAG Baranja

U Baranju otišle čak tri nagrade na Danima hrvatskog turizma

Krajem listopada 2016. godine u Bolu na Braču održani su 20. Dani hrvatskog turizma u organizaciji Ministarstva turizma, Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske turističke zajednice. To je tradicionalni skup turističkih djelatnika kojih se ove godine okupilo preko dvije tisuće s područja cijele Hrvatske. U sklopu DHT-a održano je proglašenje i svečana dodjela godišnjih hrvatskih turističkih nagrada, od kojih je čak tri otišlo na područje LAG-a Baranja.

Drugo mjesto u kategoriji „Najuspješnije destinacije ruralnog turizma“ proglašena je **Općina Kneževi Vinogradi** i to odmah iza Konavala, a ispred Motovuna. Iz Općine poručuju kako je to još jedna potvrda kontinuiranog rada i ulaganja u turističku ponudu i sadržaje Općine te dodaju kako je to ujedno i poticaj za još intenzivniji rad na razvoju i unaprjeđenju turističke djelatnosti Općine Kneževi Vinogradi.

U kategoriji „Domaćin turističkog seljačkog domaćinstva“ proglašeno je **domaćinstvo**

Tatjane Novačić iz Općine Popovac, koja je također, uz Općinu Kneževe Vinograde, članica LAG-a Baranja. Najbolja seoska domaćica ovu je nagradu dobila putem natječaja „Čovjek – ključ uspjeha“ koji je prethodio Danima hrvatskog turizma, a kojeg je, tim povodom, raspisala Hrvatska turistička zajednica. Tatjana Novačić izrazila je zadovoljstvo osvojenom nagradom te naglasila kako je to samo još jedan kotačić u njihovom putu do ostvarenja većeg projekta – ili kako ga sami nazivaju „seljačkog wellnessa“. Želja joj je dati maksimalan osobni doprinos u postavljanju Baranje na kartu najprivlačnijih ruralnih turističkih destinacija Hrvatske i šire.

Kao najuspješniji projekt održivog turizma u 2016. godini i top destinacija zelenog turizma proglašen je **Eko centar Zlatna greda** kojim upravlja Udruga Zeleni Osijek. Predsjednik udruge, Jasmin Sadiković istaknuo je kako je dobivena nagrada upravo onaj koncept koji oni zagovaraju, a to je da se posjetitelji bolje upoznaju s prirodom te da nauče u njoj uživati na ekološki način. Naglasio je kako im je cilj da posjetitelji iz Eko centra odu s mnogo više znanja o biološkoj raznolikosti područja Kopačkog rita, Dunava i Baranje.

Direktor Turističke zajednice Baranja, Matej Perkušić naglasio je kako su sve nagrade još jedan dokaz da Baranja uz malo truda može postati hrvatska Toskana što potvrđuje i sve veći broj turista. Istaknuo je kako je zabilježeno oko 21.000 noćenja do konca rujna što je više nego lani u tom periodu. Također je rekao kako je samo Etnološki centar baranske baštine u šest

mjeseci posjetilo preko 4.000 posjetitelja, dok su po projektu imali obvezu da ih u pet godina posjeti 5.000 posjetitelja. S rečenim složila se i direktorica TZ Bilje, Daniela Mihaljević koja je istaknula kako je Općina Bilje, zbog svega onog što pruža Kopački Rit najposjećenija općina ruralnog turizma istočne Hrvatske te da sve dobivene nagrade obvezuju na još veće napore i što čvršće suradnje na svim turističkim projektima koji slijede.

Prestižne turističke nagrade za OPG Kolar iz Suze

Sredinom studenog 2016. godine održan je treći po redu nacionalni **Forum obiteljskog smještaja**, a tom su prigodom dodijeljene nagrade za obiteljski smještaj u 20. akciji Turistički cvijet – Kvaliteta za Hrvatsku 2016.

U kategoriji vinarija prvo mjesto zauzeo je član LAG-a Baranja - **Vinarija Kolar iz Suze** kojima je pripalo i priznanje za inovativnost u ponudi u kategoriji „kamp u domaćinstvu“ za kamp „Camping Suza Baranje“.

Nedugo nakon osvojenih nagrada uslijedila je još jedna i to u sklopu 7. VINOcom festivala vina i kulinarstva u zagrebačkom hotelu Esplanade. Tom su prigodom dodijeljene nagrade Bijeli grozd, a Kolarevima je pripalo posebno priznanje za iznimian doprinos u razvoju eno-gastro turizma u svojoj regiji. Riječ je o priznanju koje se odnosi na inovativnost obitelji Kolar, koja je, uočivši potrebu za smještajem ljubitelja kampiranja, odlučila napraviti mali kamp. Sibila Mijatović-Kolar, suvlasnica vinarije i kampa istaknula je da su ove nagrade vjetar u leđa u dalnjem radu, ali i dokaz da su njihovi gosti zadovoljni uslugom.

Pripremila: Bogdanka Ćudić Vilić, stručna suradnica u LAG-u Baranja

(Tekst pripremljen u prosincu 2016.)

■ ■ ■

LAG Baranja
Imre Nagya 2
31300 Beli Manastir

LAG Gorski kotar

Organizacija i sudjelovanje na radionicama, manifestacijama, konferencijama, projektima i seminarima

U drugoj polovici 2016. godine LAG Gorski kotar je organizirao dva sajma, a kao podrška je sudjelovao i u trećem.

Sajam **Kotačić razvoja Gorskog kotara** održao se u Lokvama u kolovozu 2016., treću godinu zaredom u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Lokve i Općinom Lokve, s ciljem promocije i prodaje autohtonih proizvoda Gorskog kotara. Drugi sajam koji je organizirao LAG Gorski kotar u rujnu bio je **Sajam autohtonih proizvoda** na kojem su sudjelovali brojni izlagači s područja Gorskog kotara i šire. Sajam je realiziran u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Mrkopalj.

Sajam autohtonih i domaćih proizvoda u Mrkoplju

LAG Gorski kotar pomogao je Centru za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije pri realizaciji

četverodnevog **Sajma autohtonih i domaćih proizvoda Županije** kontaktiranjem lokalnih goranskih proizvođača domaćih i autohtonih proizvoda, koji su se i predstavili na Sajmu.

Sajam autohtonih proizvoda PGŽ

S ciljem poticanja korištenja EU sredstava namijenjenih šumarskom sektoru, LAG Gorski kotar bio je suorganizator radionice **Mogućnosti korištenja sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u šumarstvu i drvnoj industriji** u sklopu koje je posebna pažnja posvećena Mjeri 8 „Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma“ PRR-a RH 2014.-2020. s pripadajućim podmjerama.

Predsjednik LAG-a Gorski kotar, Petar Mamula, koji je ujedno i zamjenik župana Primorsko-goranskog, sudjelovao je s voditeljicom LAG-a Gorski kotar, Svjetlanom Kasunić, na konferenciji za medije u sklopu **posjeta članu LAG-a Gorski kotar, OPG-u Potkonjak Aleksandar**. Cilj konferencije bio je ukazati na primjere dobre prakse povučenih sredstava iz Podmjere 6.3., tipa operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ PRR-a RH 2014.-2020.

S ciljem što kvalitetnijih priprema za nadolazeću provedbu Lokalne razvojne strategije, Gorski kotar je u rujnu organizirao **radionicu za članove Upravnog odbora, zaposlenike i članove LAG-a**. Tema radionice bile su procedure koje će biti potrebno zadovoljiti s ciljem kvalitetne provedbe Podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ PRR-a RH 2014.-2020.

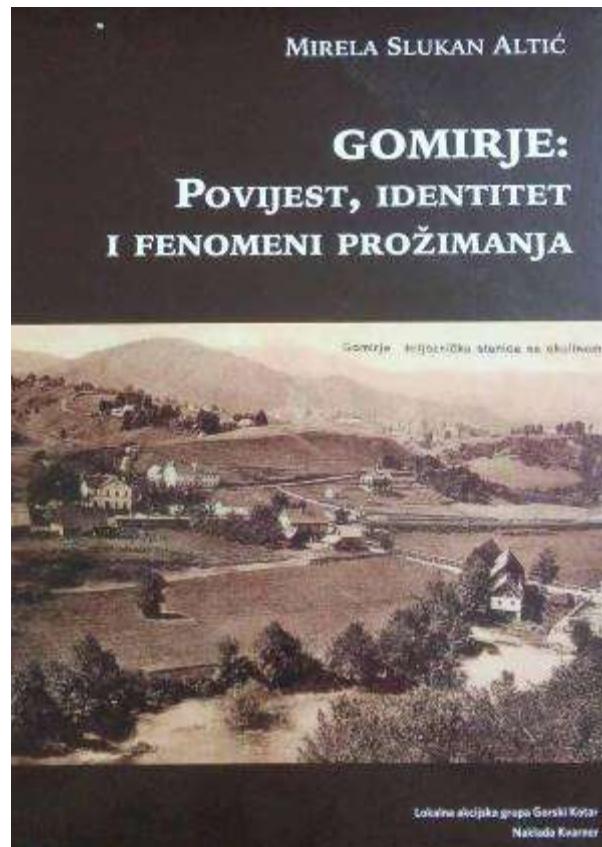
Radionica o procedurama vezanim za provedbu podmjere 19.2. „Provedba operacija unutra CLLD strategije“

LAG je 15. i 16. studenog 2016. godine, uz predstavnike Primorsko-goranske županije i čelnike jedinica lokalnih samouprava Gorskog kotara, **posjetio LAG Belluno, Italija**, u sklopu stručno-edukativnog putovanja. Cilj posjeta bio je upoznati se s načinom rada LAG-a Belluno i ruralnog prostora na kojem LAG djeluje, ali i s jednim od novijih modela hotelijerstva, difuznim hotelima.

Sudionici putovanja su za vrijeme svog boravka na području LAG-a Belluno imali priliku i konstruktivno raspraviti o mogućnostima implementacije sličnih praksi na području LAG-a Gorski kotar i Primorsko-goranske županije.

Kada je riječ o projektima, LAG Gorski kotar je u 2016. godini proveo projekt pod nazivom **Monografija „Gomirje - povijest, identitet i fenomeni prožimanja** u sklopu kojeg je tiskana istoimena monografija. Promocija knjige čija je autorica dr.sc. Mirela Slukan

Altić (Institut Ivo Pilar) održana je 27. kolovoza 2016. godine u Domu kulture u Gomirju.

Monografija, Gomirje

Sudjelovanje na sjednici Odbora za regije

Hrvatska predstavnica u Europskom parlamentu, Ruža Tomašić, organizirala je neformalno druženje u svom zagrebačkom uredu 17. lipnja 2016. godine, čemu je prisustvovala i voditeljica LAG-a Svjetlana Kasunić. Predmetni druženje bilo je uvod u posjet zastupnici Tomašić u Bruxellesu.

Naime, predstavnice LAG-a Gorski kotar, uz predstavnike drugih hrvatskih LAG-ova, sudjelovale su od 27. do 28. lipnja 2016. godine na sjednici Odbora za regije u Bruxellesu koje je bilo organizirano preko Hrvatske mreže za ruralni razvoj i LEADER mreže Hrvatske. Posjet je rezultirao upoznavanjem s detaljima rada europarlamentarke Tomašić u Odboru za

regije, te raspravom o važnim temama koje predstavljaju problem za daljnji razvoj lokalnih zajednica u ruralnim područjima RH.

Sjednica Odbora za regije, Bruxelles

Koordinacija i sastanci s čelnicima JLS Gorskog kotara

LAG Gorski kotar je u drugoj polovici 2016. godine sudjelovao na koordinaciji načelnika i gradonačelnika jedinica lokalnih samouprava Gorskog kotara s ciljem daljnje suradnje LAG-a i JLS-a. Kao nadogradnja istome, tijekom ljetnih mjeseci su održani sastanci s čelnicima jedinica lokalne samouprave Gorskog kotara s kojima je dogovorena daljnja suradnja i potpora u vidu članskih doprinosa koje će JLS dodjeljivati LAG-u u tekućoj godini.

Održana Redovna Izborna Skupština LAG-a Gorski kotar

U lipnju 2016. godine, točnije 16. lipnja, održala se Redovna Izborna Skupština LAG-a Gorski kotar na kojoj su usvojene izmjene Statuta prema kojima tijelo LAG-a ovlašteno za zastupanje prestaje biti voditelj LAG-a. Osim toga, izabran je i novi sastav Upravnog odbora kojeg sada čine: Petar Mamula (OPG Mamula Lazo), Sanja Čop (Općina Lokve), Tea Štimac (Općina Fužine), Bojan Francišković (Obrt za poljoprivredu, ugostiteljstvo i turizam PG Francišković), Ankica Komlenić (Udruga žena Moravice), Predrag Janeš (OPG Janeš Predrag), Anita Pintar (OPG Pintar Anita), Sandra Okanović (Planinarsko

društvo „Špičunak“ Lokve), te Radmila Kus (Udruga Vunarice Gorskog kotara). Za predsjednika i dopredsjednicu ponovno su izabrani Petar Mamula i Sanja Čop.

Članstvo u Radnoj grupi za praćenje izrade Programa ruralnog razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017.-2020.

Primorsko-goranska županija krenula je s izradom Programa ruralnog razvoja 2017.-2020. za korisnike s područja Županije. LAG Gorski kotar je, uz ostale LAG-ove na području PGŽ-a, bio član Radne grupe za praćenje izrade PRR PGŽ 2017.-2020. Tako je u periodu od srpnja do prosinca 2016. godine održano ukupno šest sastanaka Radne grupe na kojima je aktivno sudjelovao i LAG Gorski kotar sa svojim predstvincima dajući svoje prijedloge.

Dežurstvo Hrvatske banke za obnovu i razvitak u LAG-u Gorski kotar

Hrvatska banka za obnovu i razvitak – Podružnica Rijeka, točnije voditeljica Podružnice, Vesna Bartolović, svakog posljednjeg ponedjeljka u mjesecu, dostupna je svima zainteresiranim u prostorima LAG-a Gorski kotar. Cilj ove aktivnosti je informirati lokalne poduzetnike o novostima i mogućnostima kreditiranja koje nudi HBOR, ali i odgovoriti potencijalnim korisnicima na sva pitanja i nedoumice. Dežurstvom u LAG-u HBOR se približio Gorskom kotaru i ljudima koji tu žive.

Predstavljanje Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020., LAG-a Gorski kotar i mogućnosti volontiranja srednjoškolcima

LAG Gorski kotar u dogovoru s nastavnicima Srednje škole Delnice iz Delnice već drugu godinu zaredom održao je predavanje za učenike 2. i 4. razreda srednje škole, smjer ekonomist. Cilj suradnje je upoznati učenike s djelovanjem i radom LAG-a Gorski kotar te Programom ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Uz to, predstavljene su i mogućnosti volontiranja.

Odluke o dodjeli sredstava korisnicima mjera Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. na području LAG-a Gorski kotar

Iznimno smo ponosni na činjenicu da je korisnicima s LAG područja za mjere PRR-a RH 2014.-2020. izdano ukupno 19 Odluka o dodjeli sredstava. Tako su, prema podacima od 19. listopada 2016. godine, za podmjeru 4.1., tip operacije 4.1.1. izdane dvije Odluke; za podmjeru 6.3., tip operacije 6.3.1. izdano deset Odluka; za podmjeru 7.1., tip operacije 7.1.1. izdano sedam Odluka. Za područje Gorskog kotara ovo je iznimno dobar rezultat za koji je dobrom dijelom zaslužan i LAG Gorski kotar svojim radionicama i drugim aktivnostima kojima je animirao stanovništvo i promovirao Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Ukupan iznos dobivenih sredstava iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. na području LAG-a je 14.219.209,17 HRK.

Lokalna razvojna strategija LAG-a Gorski kotar 2014.-2020. najbolje ocijenjena lokalna razvojna strategija

LAG Gorski kotar se na privremenoj rang listi Agencije za plaćanja nalazi na 15. mjestu sa 60 bodova, pri čemu je ostvario najveći broj bodova za kvalitetu Lokalne razvojne strategije - 97 od ukupno 100 bodova.

Uz kvalitetu lokalne razvojne strategije, drugi kriteriji koji su se uzimali u obzir prilikom odabira LAG-ova, ali i dodjelu sredstava su: broj stanovnika unutar LAG područja, broj jedinica lokalne samouprave na LAG području te udio civilnog i gospodarskog sektora u upravnem (izvršnom) tijelu LAG-a. Strategiju LAG-a Gorski kotar za razdoblje 2014.-2020. možete pronaći ovdje.

Sukladno tome, LAG Gorski kotar je 04. studenog 2016. godine zaprimio Odluku o privremenom odabiru LAG-a za provedbu podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. u iznosu od 9.519.262,20 HRK.

Prilog pripremila administrativna suradnica LAG-a Nika Jurković

(Tekst pripremljen u prosincu 2016.)

■ ■ ■

LAG GORSKI KOTAR
Rudolfa Strohala 118,
51316 Lokve
Tel./Fax. 051/ 831-205
GSM: 099/ 33 46 791
E-mail: lag.gorskikotar@gmail.com
W. www.lag-gorskikotar.hr

LAG Krka

Odobrena LRS LAG-a Krka za razdoblje 2014.-2020.

LAG-u KRKA je krajem 2016. godine za provedbu lokalne razvojne strategije kroz objavu natječaja i financiranje provedbe projekata korisnika i stanovnika na području LAG-a KRKA, odobreno 6.312.773,88 HRK, od kojih je 4.809.732,48 HRK namijenjeno financiranju projekata na području LAG-a KRKA.

Provedba strategije LAG-a KRKA, tj. financiranje projekata naših članova i drugih korisnika omogućiti će podizanje kvalitete života stanovnika, kao i gospodarski, infrastrukturni i društveni razvoj područja koje obuhvaćamo, a koje se proteže uz rijeku Krku. Objava prvih natječaja i financiranje provedbe projekata očekuje se u prvoj polovici 2018. godine.

Aktivnosti LAG-a Krka

Početkom 2017. godine u suradnji s LAG-om MORE 249, za svoje članove i ostale dionike s područja svakog LAG-a, organizirana je stručna radionica s područja oporezivanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava pod nazivom **Sustav oporezivanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava**.

Isto tako, u sklopu radionice **Kako postati iznajmljivač i ostvariti uspješnu suradnju s agencijama**, organizirane od strane Grada Drniša i TZ-a Grada Drniša, održane su javne konzultacije s lokalnim dionicima na temu izmjene Lokalne razvojne strategije LAG-a.

Tijekom 2017. godine zaposlenici i članovi LAG-a **sudjelovali su na brojnim**

manifestacijama: 9. sajmu agroturizma Šibensko-kninske županije održanom u Skradinu, Doručku s hrvatskih farmi u Kninu, Sajmu udruga u Kninu u sklopu Dana otvorenih vrata udruga, Malom sajmu domaćih proizvoda u Drnišu, te na 4. Međunarodnom festivalu pršuta u Drnišu. Ovim manifestacijama, naši članovi dobili su priliku predstaviti svoje autohtone proizvode kao i promovirati prirodne i kulturne ljepote ruralnog područja LAG-a KRKA.

Osim na brojnim radionicama, u protekloj godini predstavnici LAG-a KRKA sudjelovali su u **dvodnevnom posjetu Europskom parlamentu** na poziv hrvatske predstavnice u EU parlamentu Ruže Tomašić gdje je organizirana rasprava o CLLD pristupu, te upoznavanje s predstvincima NAT odbora unutar Odbora regija. Krajem srpnja 2017. godine, LAG KRKA je zajedno s 25 predstavnika iz 6 zemalja Jugoistočne Europe sudjelovao na **2. regionalnom ruralnom kampu za mlade u etno selu Pobore**, Budva, Crna Gora. Sudionici kampa su upoznati s LEADER pristupom i funkcioniranjem LAG-ova. Kamp je organiziran od strane Mreže za ruralni razvoj Crne Gore u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, te SWG-om rrd iz Skopja.

Projekti LAG-a „Krka“

LAG KRKA u svibnju 2017. godine uspješno je provela prijavu na natječaj Zaklade "Kajo Dadić" za dodjelu finansijskih potpora građanskim akcijama za programsko područje "Naš doprinos zajednici", u sklopu kojeg je odobrena finansijska potpora za projekt **Ekološki ljekoviti park - Vrtlarenje je „IN“**, akcija uređenja ekološkog ljekovitog parka u dvorištu škole u Oklaju. Akcija je organizirana u suradnji s Učeničkom zadrugom „Smrika“, Općinom Promina i OŠ „Antuna Mihanovića Petropoljskog“ područna škola Oklaj, s ciljem povećanja interesa za oplemenjivanjem okoliša kroz popularizaciju vrtlarenja, poticanja sadnje ljekovitog bilja i voća, kao i promoviranja volonterstva kao načina doprinosa pojedinca dobrobiti zajednici u kojoj živi.

U sklopu istog natječaja, naš član Općina Unešić je u suradnji s LAG-om uspješno izvršio prijavu u ime OŠ „Jakov Gotovac“ Unešić u sklopu koje je odobrena finansijska potpora za akciju **Divanimo na sijelu**, uređenje prostora za međugeneracijsko druženje u naselju Mirlović Zagora. Akcijom je uređen i opremljen prostor za međugeneracijsko druženje/čuvanje tradicije i folklora, te igru na otvorenom za djecu i ostale stanovnike Općine Unešić.

U kolovozu 2017., LAG-u su temeljem prijave na Natječaj za financiranje projekata udrugu iz proračuna JU NP „Krka“ za 2017. godinu dodijeljena sredstva za provedbu projekta pod nazivom **DAROVI KRKE/GIFTS OF KRKA - LAG KRKA INFO POINT**. Glavni ciljevi projekta su: promocija proizvoda i usluga članova LAG-a na turističkom tržištu, na lokalnom tržištu, promocija rada LAG-a u lokalnoj zajednici, podizanje vidljivosti aktivnosti LAG-a među institucijama, provedba ciljeva LRS-a LAG-a KRKA, te jačanje kapaciteta LAG-a KRKA.

Pripremile:

Voditeljica ureda: Ivona Malenica, mag.nov.

Stručni suradnik: Anita Štrkalj, mag.oec.

(Tekst pripremljen u prosincu 2017.)

■ ■ ■

LAG KRKA

Nikole Tesle 12, 22320 Drniš

tel.: 022/886-693, mob.: 099/330-4040

email: lagkrka@gmail.com

web: www.lag-krka.hr

Predsjednik: Joško Lokas

Kontakt osoba: Ivona Malenica, voditeljica ureda

LAG Lika

Cirkularna ekonomija u Gradu Gospicu

LAG LIKA proveo je projekt pod nazivom **Cirkularna ekonomija u Gradu Gospicu** sufinanciran od strane Grada Gospica kroz Javni poziv za sufinanciranje programa, projekata i manifestacija u području turizma, zaštite okoliša i održivog razvoja. Cilj projekta je poticanje aktivnije uloge pojedinca u cirkularnoj ekonomiji kroz edukativne aktivnosti usmjerene na zaštitu okoliša i očuvanje prirodnih dobara. U sklopu projekta održano je predavanje „Cirkularna ekonomija i uloga pojedinca“ koja je bila uvod u praktične radionice „Kompostiranje u stanu“ i „Recikliranje“ te vođeni obilazak Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Gospica.

Kako bi se građane potaklo na postupak kompostiranja i olakšao sam postupak, kroz projekt je osigurana i nabavka deset kanti za kompostiranje koje su dodijeljene građanima.

Pripremila: Petra Aničić

(Tekst pripremljen u prosincu 2016.)

■ ■ ■

LAG LIKA
Budačka 12
53000 Gospic
Telefon: 053 658 468
Fax: 053 658 469
E-mail: lag-lika@lag-lika.hr
Web stranica: <http://lag-lika.hr/>

LAG Međimurski doli i bregi

Predavanje za pokretanje OPG-a u sklopu Otvorenih vrata LAG-a

LAG Međimurski doli i bregi je u suradnji sa udrugom Zora i Savjetodavnom službom, u

utorak, 24. svibnja 2016. godine održala predavanje **Kako pokrenuti OPG i ostvariti poljoprivredne poticaje**. U sklopu predavanja su predstavnice Savjetodavne

službe prisutnima predstavile osnovne informacije vezane za otvaranje OPG-a i mogućnosti ostvarivanja izravnih potpora kao i obveze OPG-a koje pritom moraju ispuniti. LAG Međimurski doli i bregi je navedeno predavanje organizirao u sklopu manifestacije „Dani otvorenih vrata udruga“ tijekom kojih su se svi zainteresirani u uredu LAG-a u Nedelišću mogli upoznati s radom LAG-a, informirati se o članstvu u LAG-u te saznati korisne informacije vezano uz Program ruralnog razvoja 2014.-2020. i druge izvore financiranja razvojnih projekata.

LAG Međimurski doli i bregi predstavljen studentima geografije

Na poziv Hrvatske mreže za ruralni razvoj, Vedrana Radmanić i Sanja Krištofić, predstavnice LAG-a Međimurski doli i bregi su 13. Lipnja 2016. predstavile djelovanje LAG-a te provedbu LEADER-a u Hrvatskoj studentima 4. godine **diplomskog studija Prostorno planiranje i regionalni razvoj na Geografskom odsjeku PMF-a u Zagrebu**. Kroz prezentaciju je objašnjeno osnivanje i djelovanje LAG-a od samih početaka do danas s naglaskom na probleme na koje je LAG nailazio kroz svoje poslovanje te s prikazom uspješnih primjera i aktivnosti koje su provedene na području LAG-a. Osim LAG-a, razvoj LEADER pristupa u Hrvatskoj prisutnima je prezentirala i Marina Koprivnjak, predstavnica HMRR-a. Uz

prezentaciju bilo je i puno pitanja zainteresiranih studenata koje je zanimalo model funkciranja LAG-ova u Hrvatskoj, a voditeljica međimurskog LAG-a je potekla iz istih klupa geografskog odsjeka pa je dala svoje viđenje uloge geografa u provedbi LEADER-a u Hrvatskoj.

Prošireno područje LAG-a Međimurski dol i bregi

Dana 29. lipnja 2016. godine je održana sjednica Skupštine LAG-a na kojoj su članovi Skupštine jednoglasno prihvatili prijedlog proširenja područja LAG-a na općine Belica, Domašinec, Mala Subotica i Pribislavec. LAG tako po svom drugom proširenju broji ukupno 14 JLS-a zapadnog i središnjeg dijela Međimurske županije čime je postao jedan od većih hrvatskih LAG-ova.

Predstavljanje Međimurske popevke u Đurđevcu pod okriljem LAG-a

Dana 25. lipnja 2016. godine u sklopu najveće manifestacije Koprivničko – križevačke županije „Picokijade” u Đurđevcu je održan

„Podrafest”, festival zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara koji promovira zaštitu nematerijalnih kulturnih dobara. Na poziv LAG-a Podravina kao suorganizatora manifestacije, na festivalu su sudjelovali i predstavnici LAG-a Međimurski doli i bregi koji su prezentirali Međimursku popevku kao zaštićenu nematerijalnu kulturnu baštinu područja međimurskog LAG-a. Osim Međimurske popevke, predstavljena su i druga nematerijalna kulturna dobra Podravine, Međimurja i Hrvatskog zagorja.

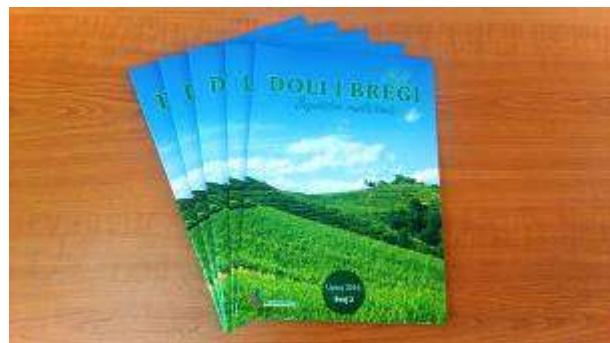
Uz koordinaciju LAG-a održan sastanak projektnih partnera

U prostorijama Grada Mursko Središće održan je 21. lipnja 2016. radni sastanak projektnih partnera koji su aplicirali na natječaj Interreg Mađarska-Hrvatska, a vezano uz dogovor oko dopuna koje je potrebno pripremiti za sljedeću fazu evaluacije projektnih prijava. Na natječaj je prijavljeno 7 projekata s područja LAG-a Međimurski doli i bregi, te je u istima LAG odigrao važnu ulogu kao koordinator aktivnosti tijekom pripreme projekata. S područja LAG-a u prekograničnu suradnju uključeno je 10 partnera, a u dijelu izrade projekata sudjelovao je i LAG. Neke od tema projekata su razvoj turizma u zaštićenim područjima, razvoj industrijskog turizma, pogranična mreža vinskih ruta, eko vrtovi,

očuvanje folklorne tradicije i razvoj kulturne turističke mreže.

Izdan je i drugi broj biltena „Moji doli i bregi”

Nakon godine dana izdan je i drugi bilten „Moji doli i bregi” u kojem su obuhvaćena sva događanja i aktivnosti LAG-a od lipnja 2015. do lipnja 2016. godine s posebnim osvrtom na izradu Lokalne razvojne strategije LAG-a 2014.-2020, aktivnosti Mjere 202 IPARD programa, te aktivnosti LAG-a kroz provođenje Podmjere 19.1. Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. LAG osim sveobuhvatnog biltena jednom godišnje, izdaje i mjesečni e-bilten koji šalje mailom svojim članovima, a sve s ciljem što boljeg informiranja i animiranja javnosti o važnosti LAG-ova u ruralnom razvoju.

Rezultati 2. fotografskog natječaja „Moji doli i bregi”

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi raspisala je 2. fotografski natječaj s temom „Moji doli i bregi“. Sadržaj fotografije morao je biti povezan s prirodnim ljepotama, poljoprivredom, turizmom, kulturnom baštinom ili manifestacijama na području Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi. Natječaj je završio 31. kolovoza 2016. godine, a žiriranje pristiglih fotografija je obavljen od strane neovisnog stručnog žirija. Više o tome [OVDJE](#).

Mario Novak, pobjednička fotografija

Obilježen Svjetski dan jabuke u Svetom Martinu na Muri

Povodom Svjetskog dana jabuka 20. listopada 2016. u galeriji Općine Sveti Martin na Muri otvorena je Izložba starinskih i novih sorti jabuka u organizaciji Udruge voćara, vinogradara i povrćara Sveti Martin na Muri, a u suradnji sa LAG-om Međimurski doli i bregi te Savjetodavnom službom. Povodom Svjetskog dana jabuka održana su i predavanja Savjetodavne službe „Dopunske djelatnosti na OPG-u“ i „Mjere ruralnog razvoja“. Više o tome [OVDJE](#).

LAG domaćin predavanja o dopunskim djelatnostima i mjerama ruralnog razvoja

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi je u suradnji sa udrugom Zora i Savjetodavnom službom, u utorak 18. listopada 2016. godine organizirala predavanje na temu „Dopunske djelatnosti na OPG-u i mjere ruralnog razvoja“ na kojem su sudjelovali svi zainteresirani predstavnici poljoprivrednih gospodarstava.

Predavanje je organizirano s ciljem poticanja novih radnih mesta na poljoprivrednim gospodarstvima, a u sklopu projekta „Moje mjesto u zajednici“ u kojem je LAG

Međimurski doli i bregi suradnička udruga, a Udruga Zora partner za Međimursku županiju.

Održani Dani zahvalnosti u Nedelišću

LAG Međimurski doli bregi sudjelovao je na jesenskoj manifestaciji Dani zahvalnosti u Nedelišću, čiji je organizator po trinaesti put, član LAG-a, Turistička zajednica Općine Nedelišće. Dani zahvalnosti održani su u subotu, 15. listopada 2016. godine na MESAP-u u Nedelišću uz rekordno velik broj izlagača. Na čak 80 izlagačkih mesta predstavnici iz cijelog Međimurja, Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, Slovenije i Mađarske izložili su i predstavili plodove svog rada, tradicijske rukotvorine, stare zanate i obrte, ali i bogatu tradicionalnu međimursku gastronomiju. LAG je svoje djelovanje predstavio putem promotivnog info pulta, a na manifestaciji je sudjelovao i veliki broj članova LAG-a. Uz naš pult, predstavljen je i LAG Cetinska krajina te pult Udruge Zora i projekt Moje mjesto u zajednici u kojem je LAG Međimurski doli i bregi suradnička udruga. Više o tome [OVDJE](#).

Radionica hrvatsko-mađarske suradnje LAG-ova

LAG Međimurski doli i bregi nastavlja suradnju s mađarskim LAG-ovima u vidu planiranja i prijave međunarodnih projekata. S tim ciljem je u četvrtak 06. listopada 2016. godine održana međunarodna radionica „LEADER međunarodne suradnje“ u Koljnofu (Mađarska), a koordinirana je od strane predstavnica LAG-a „Alpokalja – Fertő Táj“ i LAG-a „A Bakonyert“. Osim međimurskog LAG-a, radionici su prisustvovali predstavnici hrvatskog LAG-a Prizag i LAG-a Zeleni trokut. Tijekom radnog dijela su predstavljena pravila hrvatskog i mađarskog LEADER programa, osobito vezano uz projekte

suradnje, a planirane su i aktivnosti te finansijski okviri za buduće zajedničke projekte u okviru međunarodne suradnje.

LAG na tradicionalnom sajmu MESAP Jesen

Tijekom vikenda 19. i 20. studenog 2016. godine, LAG Međimurski doli i bregi sudjelovao je na tradicionalnom sajmu MESAP Jesen 2016. godine. Na dvodnevnom sajmu su posjetiteljima svoje proizvode zajednički predstavili brojni članovi LAG-a.

U sklopu sajma održana je i radionica u organizaciji LAG-a Međimurski doli i bregi na temu „Poticanje razvoja ruralne sredine – kroz razvoj infrastrukture i poljoprivrednih gospodarstava“. Radionica se održala s ciljem informiranja i jačanja kapaciteta za ruralni razvoj i to konkretno kroz razvoj infrastrukture potrebne za podizanje kvalitete života stanovnika ruralnog područja te kroz jačanje poljoprivrednih gospodarstava. Više o tome [OVDJE](#).

Održana radionica o otvaranju malih kampova

Turistička zajednica Općine Nedelišće i LAG Međimurski doli i bregi bili su domaćini radionice "Mogućnosti otvaranja i razvoja malih kampova u kontinentalnom dijelu RH", održane 15. studenog 2016. u Pansionu "Mamica" u Pušćinama. Radionica je bila izuzetno posjećena i korisna za sudionike koji su upoznati s mogućnostima i načinom otvaranja malih kampova, a provedena je i konstruktivna rasprava. Cilj radionice bio je informirati što veći broj zainteresiranih investitora te time potaknuti razvoj malih kampova u Međimurju kojih još uvijek nema, a za to je potrebno i osigurati preduvjete za razvoj kampova. Više o tome [OVDJE](#).

Koordinacijski sastanak LAG-ova sjeverozapadne Hrvatske

20. siječanj 2017., Nedelišće

Na inicijativu Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi u uredu LAG-a održan je **koordinacijski sastanak LAG-ova sjeverozapadne Hrvatske**. Na sastanku su sudjelovali predstavnici domaćina, kao i predstavnici LAG-a Mura-Drava, LAG-a Sjeverozapad, LAG-a Prizag, LAG-a Izvor i LAG-a Podravina. Teme koordinacijskog sastanka su bile vezane uz daljnje funkcioniranje i financiranje LAG-ova, a predstavnici su također razmijenili iskustva iz dosadašnjeg rada.

Dogovoren je **pokretanje zajedničke inicijative regionalne zaštite nematerijalne kulturne baštine**.

LAG osigurao 10 milijuna kuna za razvoj svojeg područja

16. veljače 2017., Zagreb

U Ministarstvu poljoprivrede potpisani su ugovori o dodjeli sredstava za provedbu podmjera 19.2., 19.3. i 19.4 iz PRR 2014. – 2020».

LAG Međimurski doli i bregi na raspolažanje je Ugovorom dobio ukupno 10.170.580,14 HRK. Sredstva su namijenjena za provedbu Lokalne razvojne strategije LAG-a, za tekuće troškove i animaciju te za projekte suradnje.

Prezentacija mjera ruralnog razvoja

16. veljače 2017., Belica

LAG Međimurski doli i bregi je, u dvorani Društvenog doma Belica, organizirao prezentaciju **Mjere 4 i Mjere 6** Programa ruralnog razvoja RH 2014 – 2020.

Opširnije [OVDJE](#)

Održan 2. Hrvatski ruralni parlament – „Suradnjom do cjelovitog razvoja“

20. – 22. travnja 2017., Međimurje

U LifeClass Termama Sveti Martin je u organizaciji Hrvatske mreže za ruralni razvoj, LAG-a Međimurski doli i bregi, Općine Sveti Martin na Muri i LifeClass Termi, pod pokroviteljstvom Mreže za ruralni razvoj i u domaćinstvu Međimurske županije, održan Drugi Hrvatski ruralni parlament pod nazivom „**Suradnjom do cjelovitog razvoja**“. Događaj koji je na jednom mjestu okupio više od 300 sudionika zainteresiranih za aktualne teme iz poljoprivrede, gospodarstva i turizma. Na **plenarnoj sjednici**, uz sudionike parlamenta, sudjelovali su i predstavnici Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva turizma, Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova, Hrvatske mreže za ruralni razvoj, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatskih LAG-ova, hrvatskih Turističkih zajednica i Međimurske županije.

Na **Ruralnom Caffeom** sa sedam različitih tema osmišljenom na principu World Caffea, raspravljalo se o: Razvoju zajednice pristupom odozdo (LEADER/CLLD); Inovativnom pristupu zajednici; Inovativnim oblicima ruralnog turizma; Inovativnim pristupima u poljoprivredi; Konceptu "nula kilometara": lokalna hrana na lokalnom stolu"; Društveno poduzetništvo-zajednica ispred profitu; Baština i identitet ruralnih prostora kao polazište za razvoj".

Prvog se dana predstavilo i 40 izlagača s temom ruralnog prostora te je bilo izloženo i prezentirano više od 20 znanstvenih postera na temu "**Interdisciplinarnom suradnjom do bolje kvalitete života u ruralnim prostorima**".

Interesa nije nedostajalo ni na **tematskim terenskim radionicama**, drugog dana parlamenta. Organizirano je ukupno devet terenskih radionica na 30 lokacija diljem Međimurske županije.

Uz same radionice, sudionici su imali prilike posjetiti i neke od primjera dobre prakse, kojih u Međimurju ne nedostaje.

Zadnji dan parlamenta bio je rezerviran za prezentacije rezultata terenskih radionica, zaključke i **usvajanje Deklaracije 2. HRP-a**.

Uz navedeno, održana je i konferencija za medije te cjelodnevni obilazak Međimurja, koji nije bio obuhvaćen radionicama.

Opširnije [OVDJE](#)

LAG u radnom posjetu Baranji

09. – 10. lipnja 2017., Baranja

Predstavnici LAG-a Međimurski doli i bregi sudjelovali su u **studijskom posjetu LAG-u Baranja** i na radionicama pod nazivom "Mogućnosti razvoja projekata suradnje vezano uz ruralni i vinski turizam". Istovremeno su u posjetu bili i predstavnici šest drugih LAG-ova s područja RH: LAG Moslavina, LAG Papuk, LAG Karašica, LAG Vuka-Dunav, LAG Srijem i LAG Bosutski niz, Lokalna akcionala grupa Panonski fijaker iz

Sombora iz Republike Srbije. Ovo je bila izvrsna prilika za razmjenu iskustava, znanja i kontakata.

Opširnije [OVDJE](#)

Održan 19. Međunarodni sajam poduzetništva Mesap 2017.

09. – 11. lipanj 2017., Nedelišće

LAG Međimurski doli i bregi sudjelovao je na 19. Međunarodnom sajmu poduzetništva Mesap 2017. U sklopu sajma, LAG je organizirao radionicu **"Mogućnosti financiranja projekata iz Programa ruralnog razvoja RH 2014 – 2020"** s ciljem informiranja i jačanja kapaciteta za ruralni razvoj kroz provedbu projekata. Na radionici su prezentirane mogućnosti prijave projekata na natječaje Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. te na natječaje LAG-a kroz provedbu Lokalne razvojne strategije LAG-a 2014.-2020.

Opširnije [OVDJE](#)

Interreg Slovenija-Hrvatska

04. srpnja 2017., Slovenska Bistrica, Slovenija

U Slovenskoj Bistrici održano je svečano potpisivanje ugovora o sufinanciranju iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) u okviru Programa suradnje Interreg V A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020. Od 12 odobrenih projekata je i projekt **ECool-Tour** u kojem je LAG Međimurski doli

i bregi jedan od partnera sa hrvatske strane. Vodeći partner je MOZAIK-društvo za socialno uključenost iz Murske Sobote, a ostali partneri su ACT Grupa iz Čakovca sa hrvatske strane te Združenje Center alternativne in avtonomne produkcije – CAAP iz Maribora sa slovenske strane.

Projekt ECool-Tour je ukupno vrijedan 829.360,00 EUR. Službeno je započeo 01. srpnja 2017., a trajat će 30 mjeseci, tj. do 31. prosinca 2019. godine.

U tom razdoblju će slovenski i hrvatski partneri provesti niz zajedničkih aktivnosti kojima će u pograničnom području povezati postojeće inicijative na području održivog turizma i oblikovati model suradnje pri kreiranju ponude turističkih proizvoda područja, a koji uključuju prirodnu i kulturnu baštinu.

Opširnije [OVDJE](#)

Radni sastanak estonskog i hrvatskih LAG-ova

17. srpnja 2017., Sv. Martin na Muri

Na prostoru Mlinarske kuće u Žabniku, u Općini Sv. Martin na Muri, održan je **radni sastanak hrvatskih i estonskog LAG-a** s ciljem razmjene znanja i dobrih praksi vezano uz provedbu LRS i korištenja sredstava iz programa ruralnog razvoja pojedinih zemalja. Na sastanku su sudjelovali predstavnici LAG-a Međimurski doli i bregi, LAG-a Prigorje

Zagorje, LAG-a Zagorje-Sutla, Općine Sv. Martin na Muri, ali i LAG-a Borderlands Leader iz Republike Estonije, čija je predstavnica trenutno na propovijedovanju Europom čime skuplja znanja i iskustva LAG-ova iz drugih država.

Opširnije [OVDJE](#)

Radni sastanak predstavnika i partnera međimurskog i baranjskog LAG-a

18. srpnja 2017., Nedelišće i Lopatinec

U uredu LAG-a Međimurski dol i bregi u Nedelišću, a kasnije u prostorima Međimurskih dvora, u Lopatincu, održan je radni sastanak predstavnika LAG-a Međimurski dol i bregi i LAG-a Baranja te partnera udruge Snaga kulture i Udruženja „Baranja“. Sastanak je održan s ciljem planiranja projekta za **natječaj „Umjetnost i kultura 54+“** koji je raspisan u okviru Europskog socijalnog fonda.

Zaključeno je da, osim ove prijave na natječaj, postoje inicijative za izradu novih planova i projekata suradnje međimurskog i baranjskog LAG-a te partnera, u okviru PRR RH 2014.-2020.

Opširnije [OVDJE](#)

Završen 3. Fotografski natječaj LAG-a „Moji dol i bregi“

29. rujan 2017., LAG

Lokalna akcijska grupa Međimurski dol i bregi raspisala je 3. Fotografski natječaj „Moji dol i bregi“ koji je trajao od 15. srpnja do 15. rujna 2017. godine, sa temom „Moji dol i bregi“. Opširnije [OVDJE](#)

LAG-ovi sjeverozapadne Hrvatske na radnoj koordinaciji

05. listopad 2017., Đurđevac

Predstavnice LAG-a Međimurski dol i bregi sudjelovale su na koordinacijskom sastanku sjeverozapadnih LAG-ova u Đurđevcu.

Tema koordinacije bila je „Usklađivanja i izmjene Lokalne razvojne strategije LAG-ova za razdoblje 2014-2020“. Na radionici su sudjelovali predstavnici 10 LAG-ova: LAG Prigorje, LAG Sjeverozapad, LAG Prizag, LAG Izvor, LAG Mura Drava, LAG Međimurski dol i bregi, LAG Zeleni bregi, LAG Sava, LAG Zagorje-Sutla te LAG Podravina kao domaćin i organizator radionice.

Opširnije [OVDJE](#)

ERASMUS+: LAG započeo provedbu projekta „Rural SKILLS“

15. listopad 2017., Nedelišće

LAG Međimurski doli i bregi jedan je od partnera na projektu pod nazivom „**Rural SKILLS**“, financiranog sredstvima programa ERASMUS+; Ključna aktivnost KA2: Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse.

Projekt je ukupno vrijedan 126.155,00 €, a započeo je s provođenjem 15. listopada 2017.. Trajanje projekta je 20 mjeseci, tj. do 14. lipnja 2019. Vodeći partner projekta je LAG MontagnAppennino iz Italije, a ostali partneri su Razvojna agencija regije Alto Tamega iz Portugala, Razvojna agencija općine Raia Nordestina iz Portugala, LAG Zied Zeme iz Latvije, LAG Vlaamse Ardennen iz Belgije, te Institut za obnovu i okoliš iz Španjolske.

Opširnije [OVDJE](#)

Materijal pripremili: Vedrana Radmanić, voditeljica LAG-a (2016.), Ivan Sever, stručni suradnik (2017.)

(Tekst pripremljen u prosincu 2016. , dopunjen u prosincu 2017.)

■ ■ ■

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA MEĐIMURSKI DOLI I BREGI

Maršala Tita 60, 40305 Nedelišće

Kontakti:

Vedrana Radmanić, voditeljica, 098/9323599,
lag.mdib@gmail.com

Sanja Krištofić, predsjednica, 091/5349266,
sanja.kristofic@gmail.com

<http://lag-medjimurskidoliibregi.hr/>

LAG More 249

Projekt otok Baljenac

Dodijeljenim sredstvima NP Krka na javnom pozivu, LAG More 249 izradio je **magnet otoka Baljenca**.

Otočić Baljenac smješten je kod Kaprija i na površini od 140 265 m² nalazi se 23 357 m suhozida. Jedinstvenost otoka Baljenca je što nema kamena koji je ostao na svojem mjestu, već je svaki je kamen premješten i ugrađen u suhozid. Kao takav Baljenac i okolni otoci (Kakanj, Oštirca, Kaprije), stanovnicima mogu

biti polazište za buduće brendiranje proizvoda i usluga povezanih s krajolikom

U suradnji s Muzejem grada Šibenika, odnosno etnologom g. Jadranom Kalom osmišljen je dizajn i tekst letaka.

Turističkoj zajednici grada Šibenika, Muzeju grada Šibenika, lokalnom stanovništvu otoka Kaprija, podijeljeno je 400 magneta s lecima upakiranih u prozirni celofan.

Cilj ovog projekta bilo je promoviranje povijesne i kulturne nematerijalne baštine, te

poticanje lokalnog stanovništva na očuvanje prirodnog krajolika u svrhu održivog razvoja otoka. Stanovnici otoka Kaprija će nastaviti izrađivati magnet u svrhu daljnje promocije otoka.

Više informacija: [LINK 1](#) | [LINK 2](#) | [LINK 3](#) | [LINK 4](#)

Radionica: „Trendovi i kvaliteta ponude ruralnog turizma“

Radionica je održana u prostorima gradske Vijećnice, a predavač je bila dr. sc. Jelena Đurkin sa fakulteta za menadžment u Opatiji.

Radionica je bila namijenjena svima koji se bave ruralnim turizmom (potencijalnim i registriranim OPG-ima, turističkim seoskim gospodarstvima, privatnim iznajmljivačima, poduzetnicima u ruralnim područjima i ruralnom turizmu, turističkim zajednicama, razvojnim agencijama, udrugama, zadrugama i ostalim zainteresiranim). Sudionici su imali priliku diskutirati o problemima s kojima se susreću, davati svoje prijedloge i mišljenja na navedene teme.

Teme su bile:

- Ruralni turizam kao specifičan selektivni oblik turizma (ključni problemi, trendovi, mogućnosti razvoja)
- Problemi u razvoju ruralnog turizma,
- Poboljšanje kvalitete ponude ruralnog turizma
- Stvaranje održivih turističkih proizvoda na ruralnom području, povezivanje dionika ruralnog područja u svrhu razvoja turizma

[Više informacija na linku](#)

Promjena obuhvata područja LAG-a

Odlukom općinskog vijeća Općina Primošten je dana 14. travnja 2017. godine izašla iz članstva LAG-a "More 249" te svojom odlukom utječe na promjenu područja djelovanja LAG-a. Ured za udruge dana 11. srpnja izdaje Rješenje o izmjeni statuta u pogledu područja LAG-a. Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju odobrava promjenu obuhvata područja, te LAG "More 249" sada djeluje na području: općina Pirovac, Tribunj, Tisno, Murter-Kornati, Rogoznica, grada Vodice te naselja grada Šibenika: Grebaštica, Žaborić, Jadrtovac, Brodarica, Krpanj, Zlarin, Kaprije, Žirje, Zaton i Raslina.

Promjena upravljačke strukture

U Vodicama je 21. rujna 2017. održana redovna izborna Skupština Lokalne akcijske

grupe "More 249" na kojoj je izabrano novo rukovodstvo. Na dvogodišnji mandat izabrani su novi predsjednik Miljenko Meštrov (Općina Tisno) i dopredsjednik Luka Lipić (Grad Vodice).

Prijave na natječaje

LAG MORE 249 aktivno radi na raznim prijavama natječaja za svoje članove.

U proteklih godinu dana izvršio je 3 prijave na natječaj Ministarstva turizma za svoje članove koje su i odobrene, te su poboljšali svoje poslovanje u turističkom sektoru.

Također su prijavljena dva projekta članova koji se bave poljoprivredom na natječaj podmjere 6.3 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava, te su oba dobila privremene odluke o dodjeli sredstava.

LAG More 249 je prijavio projekt za Grad Vodice u sklopu Programa Zaželi. Svrha projekta je povećana zapošljivost 10 dugotrajno nezaposlenih žena kroz izvaninstitucionalni sustav pružanja pomoći (za 50 korisnika) te provedbu sustava edukacije i obrazovanja čime se pruža mogućnost produljenja radne aktivnosti na tržištu rada. Ciljna skupina su nezaposlene žene s najviše završenom srednjom školom s naglaskom na starije od 50 godina. Projekt čeka odluku.

Osim za članove, LAG More 249 prijavljuje projekte kao nositelj ili partner.

Erasmus+ projekt Agroyouth

Agencija za mobilnost i programe EU na temelju Odluke o dodjeli finansijske potpore za projektne prijedloge u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2016. g. za

program Erasmus+ – Ključna aktivnost 1 za područje mladih, odobrila je Lokalnoj akcijskoj grupi "More 249" finansijsku potporu u iznosu od 12.835,00 EUR za projekt pod nazivom **AgroYouth**.

Partneri na projektu su bili udruge iz Republike Makedonije, Italije, Rumunske i Bugarske. Projekt se odvijao od 22.09-01.10.2017. u Murteru gdje je sudjelovalo 25 mladih iz 5 europskih zemalja. Cilj projekta je jačanje interesa nezaposlenih mladih osoba za bavljenje poljoprivredom i razvoj vlastite proizvodnje. Sudionici su aktivno sudjelovali na radionicama na kojima su raspravljali o ruralnom razvoju, poljoprivredi i pokretanju vlastite poljoprivredne proizvodnje. Također su imali priliku za interakciju s lokalnim proizvođačima te su učili iz primjera dobre prakse. Posjetili su Ribarsku zadrugu Adria iz Tribunja te Vinariju Birin.

Na linku [AGROYOUTH](#) možete pogledati video koji su napravili sudionici projekta. Nastavak projekta pod nazivom **AgroYouth - second edition** je prijavljen na natječaju čiji je rok bio 6. listopada 2017. te čekamo odluku. SLIKA - AgroYouth 1; AgroYouth 2

Upoznajmo našu baštinu

Zaklada Kajo Dadić u lipnju 2017. godine odobrila je LAG-u More 249 financijsku podršku od 10.000,00 kn za provedbu građanske akcije „Upoznajmo našu baštinu“. Cilj građanske akcije je bio ukazati na važnost povijesnog naslijeđa i potaknuti na svijest o očuvanju kulturne baštine i vlastitog identiteta. Akciju je proveo LAG More 249 uz partnerstvo Grada Vodica, te građana i volontera koji su dali svoj doprinos.

U sklopu akcije očišćen je put koji vodi do utvrde, te je dio puta poravnat i posut kako bi bio lakše prohodan. U podnožju utvrde očišćen je prostor oko dva bunara. Postavljene su informativne ploče o važnosti utvrde i značaju bunara u prošlosti Vodica.

Ostale aktivnosti

- Održane radionice: predstavljanje LAG-a i natječaja podmjere 6.3.1. u mjestima Vodice, Jezera, Jadrtovac, Primošten
- U organizaciji LAG More 249 i LAG Krka u Šibeniku 13. ožujka održana radionica Računovodstvo OPG-a
- LAG More 249 predstavio natječaj Ministarstva turizma u Betini i Primoštenu
- Održani Dani otvorenih vrata LAG-a, 26. svibnja 2017. „Informiranjem i suradnjom do razvoja“
- U organizaciji LAG-a More 249 već treću godinu održavaju se ljetni sajmovi domaćih proizvoda (5 održanih u Vodicama i 3 u Betini)

Pripremile:

Meri Krnić - voditeljica

Katarina Marinov - stručna suradnica

(Tekst pripremljen u prosincu 2016. , dopunjeno u prosincu 2017.)

■ ■ ■

Lokalna akcijska grupa „More 249“

Obala Jurićev Ive Cota 9

22 211 Vodice

e -mail: lagmore249@gmail.hr

www.lagmore249.hr

tel/fax: 022 338 641

LAG Mura-Drava

LAG-u „Mura-Drava“ odobrena sredstva za provedbu Lokalne razvojne strategije

Lokalna akcijska grupa „Mura-Drava“ u drugoj polovici 2016. godine kandidirala je svoju Lokalnu razvojnu strategiju za razdoblje do 2020. godine na natječaj za provedbu podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“. Privremenom odlukom donesenom u studenom 2016. godine od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju LAG-u su odobrena sredstva u iznosu od 7.054.021,01 kuna za provođenje podmjera 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“, 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ i 19.4. „Tekući troškovi i animacija“.

Imenovan novi voditelj LAG-a

LAG „Mura-Drava“ na sjednici Upravnog odbora u kolovozu imenovao je novog voditelja, **Mihaela Ružića** koji je sa svojim radom počeo 1. rujna 2016.

LAG sa svojim članovima sudjelovao na 11. Međunarodnom voćarskom sajmu

4. i 5. Studenog 2016. u Donjem Kraljevcu se održao tradicionalni, 11. po redu voćarski sajam. Organizatori sajma bili su Općina Donji Kraljevec i Centar dr. Rudolfa Steinera koji su ujedno i članovi našeg LAG-a.

Kako su vremenske neprilike u 2016. godini voćarima uništile većinu prinosa, sajam se održao nešto kasnije nego proteklih godina te je naglasak stavljen na revitalizaciju voćarstva, stvaranje dodane vrijednosti kroz preradu voćnih sirovina i pozicioniranje proizvoda na tržištu.

Središnja tema o kojoj se raspravljalo za okruglim stolom bila je: **„Krah hrvatskog voćarstva! Prilika za novi početak?“**

Lokalna akcijska grupa Mura-Drava sudjelovala je na sajmu sa 6 svojih članova-izlagača i svojim info-pultom na kojem su se mogle dobiti informacije o samom LAG-u i Programu ruralnog razvoja.

Međunarodni voćarski sajam u Donjem Kraljevcu

Sudjelovanje LAG-a na Gospodarskom forumu u Prelogu

Grad Prelog je 25. studenog 2016. bio organizator tradicionalnog Gospodarskog foruma.

Gospodarski forum započeo je izložbenim dijelom putem kojeg su se građanima i kolegama imali prilike predstaviti poduzetnici, obrtnici i poljoprivrednici s područja donjeg Međimurja. Na Forumu je sudjelovao i LAG-a Mura-Drava sa svojim info pultom, ali i naši članovi koji su predstavili svoje proizvode i razmijenili iskustva i kontakte s drugim izlagačima.

LAG Mura-Drava na Gospodarskom forumu u Prelogu

Uz Gospodarski forum za sve zainteresirane bio je organiziran i Poslovni uzlet koji je nudio niz zanimljivih edukacija.

Radionica za OPG-ove

15. studenog 2016. LAG Mura-Drava je u suradnji s Hrvatskom poštanskom bankom u Prelogu, u multimedijskoj dvorani Muzeja Croata Insulanus organizirao radionicu za poljoprivrednike pod nazivom **Mogućnosti financiranja poljoprivrednih proizvođača kroz Lokalnu razvojnu strategiju LAG-a Mura-Drava i kreditne linije Hrvatske poštanske banke**.

Osim navedenog, sudionicima radionice predstavljene su Mjere 4. i 6. Programa ruralnog razvoja RH i trenutne mogućnosti sufinanciranja kroz njih te problemi koji su uočeni u dosadašnjim prijavama na natječaje.

Radionici je prisustvovalo tridesetak poljoprivrednih proizvođača s područja LAG-a, a cilj joj je bio upoznavanje poljoprivrednih

proizvođača s ulogom LAG-a u provedbi LRS, mogućnostima za financiranje svojih djelatnosti kroz mjere Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. te kreditne linije HPB-a koje su namijenjene njima.

Radionica LAG-a Mura-Drava i HPB-a

Aktivnosti LAG-a Mura-Drava u 2017. godini

U veljači 2017. godine LAG Mura-Drava potpisao je Ugovor s Agencijom za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju kojim je dobiveno 7.406.722,06 kn kako bi se provela Lokalna razvojna strategija LAG-a za razdoblje od 2014.-2020. Većina tih sredstava namijenjena je za natječaje iz Programa ruralnog razvoja koje će raspisivati sam LAG.

U travnju se sudjelovalo na **2. Hrvatskom ruralnom parlamentu** koji se održao u Svetom Martinu na Muri. U sklopu Parlamenta bila je organizirana **terenska radionica u Centru dr. Rudolfa Steinera u Donjem Kraljevcu kao i terenski obilazak LAG-a Mura-Drava** te su se sudionici mogli upoznati s ljepotama i posebnostima našeg kraja.

2. Hrvatski ruralni parlament

LAG je u svibnju za članove i lokalno stanovništvo organizirao radionicu na temu **Predstavljanje Mjere 4. Ulaganje u fizičku imovinu Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020.** koja se održala u Donjem Kraljevcu, 04. svibnja 2017. godine. Cilj radionice bio je upoznavanje poljoprivrednih proizvođača s novim Pravilnikom za Mjeru 4 i mogućnostima za sufinanciranje kroz navedenu mjeru.

Radionica LAG-a Predstavljanje Mjere 4. PRR-a

U sklopu **Dana otvorenih vrata udruga**, koji su organizirani u cijeloj Hrvatskoj, LAG je 25. i 26. svibnja otvorio svoja vrata te je zainteresiranom lokalnom stanovništvu predstavio svoj rad i mjerama koje će se financirati kroz LAG natječaje.

LAG Mura-Drava sa članovima na Danima šibe i ribe u Kotoribi

Sa svojim članovima LAG je sudjelovao na manifestacijama: **Orehijada u Orehovici, Dani šibe i ribe u Kotoribi, 7. Europski piknik u Legradu, Dani ljuka i ekološke proizvodnje u Donjoj Dubravi te Dani zlata i starih zanata u Donjem Vidovcu.** Na navedenim manifestacijama LAG je predstavio svoje djelovanje, a članovi LAG-a su promovirali i prodavali svoje proizvode.

Izborna sjednica Skupštine LAG-a

U srpnju je održana **Redovna izborna sjednica Skupštine LAG-a** na kojoj je izabran novi-stari predsjednik Mario Moharić, dok su dopredsjednici Đurđica Slamek i Marijan Varga. Također, na sjednici su izabrani i novi članovi Upravnog i Nadzornog odbora LAG-a.

Rujan je za LAG Mura-Drava bio ispunjen brojnim aktivnostima. Uz redovne aktivnosti koje uključuju komunikaciju i informiranje članova o otvorenim natječajima i ostalim važnim novostima koje su u domeni rada LAG-a, kroz spomenuto razdoblje održani su i mnogi sastanci, dogovorene su suradnje,

organizirano je studijsko putovanje i sudjelovalo se na manifestacijama.

Tako je 11. i 12. rujna za članove LAG-a u suradnji Turističke zajednice Međimurske županije i samog LAG-a organizirano **studijsko putovanje u Austriju (Oststeiermark) i Sloveniju (Pomurje)**.

Cilj putovanja bio je, kroz razgledavanje brojnih OPG-ova, kulturnih znamenitosti i kućnih radinosti upoznati sudionike sa potencijalima i mogućnostima koje nudi kontinentalni turizam kako bi i oni u budućnosti lakše razvili tu granu djelatnosti na svojim OPG-ovima, u svojim udrušama i sl., a sve s ciljem razvoja turizma na području LAG-a Mura-Drava.

Vrlo važan korak u razvoju turističke ponude temeljene na lokalnim proizvodima zbio se u srijedu 20. rujna u hotelu Kralj u Donjem Kraljevcu gdje je održan sastanak lokalnih proizvođača, voditelja hotela Kralj i predstavnika LAG-a gdje su dogovoreni svi važni detalji vezani uz **otvaranje izložbeno-prodajnog prostora lokalnih proizvoda u sklopu samog kompleksa hotela**. Inicijativu je pokrenuo sam LAG prije nekoliko mjeseci kada su i ostvareni prvi kontakti s predstavnicima hotela i tvrtke Tehnix što je, na obostrano zadovoljstvo, rezultiralo dogовором te će se u sklopu kompleksa hotela uskoro otvoriti izložbeno-prodajni prostor lokalnih proizvoda. Otvaranje takvog prostora omogućiće lokalnim proizvođačima da lakše plasiraju svoje proizvode na tržiste te ih, s obzirom da će se prezentirati na području koje posjećuje mnogo stranih turista i poslovnih partnera, predstave i u inozemstvu.

Također, valja spomenuti da je LAG bio jedan od suorganizatora tradicionalnog, 12. po redu **Međunarodnog voćarskog sajma u Donjem Kraljevcu**, gdje smo se također predstavili sa svojim članovima.

Međunarodni voćarski sajam u Donjem Kraljevcu

Uz sve navedeno djelatnici LAG-a sudjelovali su na raznim događanjima vezanim uz ruralni razvoj, radnim sastancima, studijskim putovanjima, edukacijama i radionicama u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Mreže za ruralni razvoj, LEADER mreže Hrvatske i Hrvatske mreže za ruralni razvoj, REDEA-e Čakovec, PORA-e iz Koprivnice i dr.

Kroz cijelu 2017. godinu sustavno smo informirali članove i lokalnu zajednicu o otvorenim natječajima, mogućnostima korištenja europskih fondova i svemu ostalom što LAG obuhvaća.

Članak pripremili:

Mihael Ružić, voditelj LAG-a
Ivana Hajdinjak, stručna suradnica

(Tekst pripremljen u prosincu 2016. , dopunjeno u prosincu 2017.)

LAG Mura-Drava
Rade Končara 9, Donji Vidovec
40327 Donji Vidovec
040/635-069
lag.mura.drava@gmail.com
www.lag-muradrava.hr
Predsjednik LAG-a: Mario Moharić
Kontakt osoba: Mihael Ružić, voditelj LAG-a

LAG Prizag

LAG PRIZAG započeo s provedbom projekta 'SMUG EU'

Lokalna akcijska grupa „Prigorje-Zagorje“ ostvarila je odličan rezultat na natječaju u okviru programa „Europa za građane“. Projekt **Small municipalities against Euroscepticism - SMUG EU** (*hrv. Male općine protiv euroskepticizma*) izabran je za financiranje, i to kao jedini iz Hrvatske u mjeri „Umrežavanje gradova“. Od čak 143 prijave, projekt LAG-a PRIZAG našao se na listi od 17 odabranih i ostvario potporu od 135 000 €.

Projekt, čiji je vodeći partner LAG PRIZAG, zajedničkom suradnjom okuplja partnera iz 9 europskih zemalja: Latvije, Portugala, Slovenije, Makedonije, Mađarske, Makedonije, Bugarske, Rumunjske i Hrvatske. Cilj projekta SMUG EU je istražiti samu pojavu 'skepse', tj. nepovjerenja građana prema Europskoj uniji. Zbog čega ona nastaje i koju ulogu igra kvalitetno informiranje, te kakve su mogućnosti za vraćanje povjerenja građana – sve navedeno obradit će se u 19 mjeseci.

Na Europsku uniju gledat će se s motrišta 'malog čovjeka' koji živi u ruralnom području. Pomoći 4 organiziranih javnih debata građani će dobiti priliku da izraze svoje

mišljenje o Europskoj uniji, bilo ono negativno ili pozitivno. U raspravi će sudjelovati i predstavnici institucija da podijele svoja iskustva s provođenjem EU politika, projekta i dr.

Početni sastanak inozemnih partnera, na kojem je sudjelovalo 17 izaslanika iz partnerskih zemalja, održao se u subotu, 11. studenog u hotelu La'Gus, Turčin. Partneri su predstavili svoje institucije i područja iz kojih dolaze.

Sljedećeg dana, 12. studenog, održana je konferencija za medije u Kulturnom centru Ivan Rabuzin, Novi Marof, s početkom u 10 sati. Pozdravne govore održali su Zdravko Maltar, predsjednik LAG-a Prizag te Siniša Jenkač, gradonačelnik Novog Marofa. Predstavljen je projekt te održano izlaganje izv.prof.dr.sc. Nebojše Blanuše s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Gospodin Blanuša iznio je istraživanja na području euroskepticizma te objasnio temeljne pojmove vezane uz euroskepticizam. Konferenciji je također prisustvovala zastupnica u Europskom parlamentu Ivana Maletić iznijevši neke najčešće razloge

nastanka euroskepticizma te položaj ovog pitanja u okviru politika Europske unije.

U nastavku konferencije održana je grupna diskusija. Zastupnica Maletić odgovarala je na pitanja prisutnih te su stvorene zajedničke smjernice za nastavak projektnih aktivnosti. Konferencija je zaključena zajedničkim druženjem.

Više informacija o **SMUG EU projektu** možete naći na web stranici www.smug-eu.eu.

Pripremila:
Jasmina Bočkaj, voditeljica projekta 'SMUG EU'

(Tekst pripremljen u prosincu 2017.)

■ ■ ■

Lokalna akcijska grupa „Prigorje-Zagorje“,
Antuna Mihanovića 3,
42220 Novi Marof

Predsjednik: Zdravko Maltar
e-mail: lag.prizag@gmail.com
web stranica: www.lag-prizag.hr

LAG Srijem

Pregled aktivnosti LAG-a Srijem u 2017. godini

S obzirom na zrakoprazni prostor koji su osjetili svi LAG-ovi u Hrvatskoj pa tako i LAG Srijem, a vezano uz provedbu Podmjere 19.2. i 19.3., tj. na činjenicu da u ovoj godini nismo i gotovo sigurno niti nećemo provoditi navedene Podmjere, LAG Srijem se do početka studenog 2017. godine bavio prijavom vlastitih projekata te projekata za udruge, ustanove, poljoprivrednike i jedinice lokalne samouprave sa svog LAG područja, kako na nacionalne, tako i na EU natječaje. Uz navedeno organizirali smo radionice i promovirali u suradnji sa županijskim odjelom za poljoprivredu i Savjetodavnim službom natječaje za Podmjeru 6.3. i 6.1. u svim jedinicama lokalne samouprave na području LAG-a Srijem. Naravno i pojedinačno smo savjetovali i nastojali pomoći svima koji su nam se obratili, tj. radili smo sve što je bilo moguće u svrhu razvoja našeg LAG područja.

Izrada i prijava projekata u 2017. godini

LAG Srijem je u 2017. godini prijavio ukupno preko 30 projekata u kojima su nositelji bili LAG Srijem, jedinice lokalne samouprave, poljoprivrednici, udruge i ustanove s područja LAG-a Srijem u ukupnoj vrijednosti od 14.433.567,34 kune. Od navedenog ukupno prijavljenog iznosa projekata u 2017. godini odobreno je projekata u ukupnom iznosu od 11.376.035,27 kuna.

Neki od prijavljenih i odobrenih projekata u 2017. godini su:

Projekt Izgradnja nove energetski učinkovite javne rasvjete - Projektom se uklanja stara i energetska neučinkovita javna rasvjeta te se postavlja cijelovita nova LED energetska učinkovita rasvjeta (vrijednost projekta 300.000,00 kn).

Projekt "Zaželi" - Program zapošljavanja žena na području Općine Bogdanovci Vrijednost projekta 4.286.485,72 kn.

Projekt Tu smo za vas
Vrijednost projekta: 1.576.377,80 kn

Projekt Zaželi - Općina Trpinja
Vrijednost projekta: 2.071.844,27 k

Projekt Budi uz mene
Vrijednost projekta: 3.007.795,72 kn

Navedenim projektima odobrenim u okviru poziva **Zaželi** zaposlit će se ukupno 72 nezaposlene žene koje će pružati svakodnevne usluge, tj. pomoći u kućanstvima za 342 osobe starije životne dobi.

Provedeni projekti u 2017. godini

Uz prethodno navedeno prijavili smo i pomogli provesti 7 projekata financiranih od Zaklade Slagalica u okviru poziva **Naš doprinos zajednici** za druge udruge i ustanovu s područja LAG-a Srijem. Navedenim projektima smo uredili unutrašnjost hrvatskog doma, izgradili smo jednu cijelu pozornicu na otvorenom, natkrili drugu pozornicu na otvorenom, izgradili sjenicu za djecu vrtića, izgradili sjenicu za održavanje osnovnoškolske nastave na otvorenom, sjenicu za stanovnike Općine Tompojevci te smo izgradili fitness park na otvorenom.

Također, prijavili smo i pomogli provesti za KUD Matija Gubec iz Ilače projekt financiran

od strane Ministarstva kulture a vezan uz opremanje samog KUD-a.

Projekti u provedbi

LAG Srijem je od 1. studenog 2017. godine započeo s provedbom projekta **Lovas za mlade** odobrenog u okviru Poziva za prijavu projekata usmjerenih mladima za finansijsku potporu iz raspoloživih sredstava dijela prihoda od igara na sreću i Državnog proračuna za 2017. godinu, Prioritetno područje: A.3. Lokalni i regionalni programi za mlade. Projekt je prijavljen u partnerstvu Općine Lovas, Udruge mladih Općine Lovas i LAG-a Srijem. Glavni cilj projekta koji će se provoditi sljedećih 12 mjeseci je jačanje kapaciteta Udruge mladih uz stjecanje znanja o arheologiji, volonterstvu, ekoturizmu i korištenju prirodnih resursa, uz promišljanje o tome kako upravo arheologiju i prirodne resurse koristiti u ruralnom turizmu i drugim gospodarskim djelatnostima. Ukupna vrijednost projekta je 57.775,00 kn.

Pripremio Albert Varga
(Tekst pripremljen u prosincu 2017.)

LAG Srijem
Gospodarska ulica 1, 32237 Lovas
Tel: 032/525-073
Mob: 099/299-8414
e-mail: albert.varga@srijem.info
Web: www.srijem.info

LAG Una

Lokalna akcijska grupa "Una" je drugu polovicu 2016. godine posvetila aktivnostima jačanja vlastitih ljudskih kapaciteta, projektnim idejama i **Kestenijadi**.

Potaknuti dobrim iskustvima korištenja mjera za aktivno zapošljavanje mladih, na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa primljen je mladi inženjer animalnih znanosti, dok je petero mladih osoba završilo program **Mladi i EU - podrška u zajednici** preko mjere za zapošljavanje "Mladi za EU" Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Mladi su

kroz rad ureda stekli teorijsko i praktično znanje o EU fondovima, kao i ostala stručno-administrativna znanja. Aktivno su radili na pisanju prekograničnog projekta koji je uspješno apliciran na natječaj „Interreg-IPA CBC Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro“. Riječ je o projektu '**RivErs that CONNECT**' čiji cilj je iskoristiti prirodna i kulturna bogatstva u prekograničnom području radi uspješnog razvoja turizma, a naglasak je na graničnoj rijeци Uni kao jedinstvenom prirodnom blagu našeg područja. Na istoimeni natječaj, LAG UNA je kao partner sa svojom Općinom Majur prijavio i projekt osnivanja klastera u prekograničnom području s ciljem stvaranja konkurentnosti i razvoja poslovnog okruženja u sektoru poljoprivrede i ljekovitog i aromatičnog bilja.

Jesenski dio 2016. godine u našem LAG-u posvećen je najvećoj i najpoznatijoj lokalnoj manifestaciji **Kestenijadi** na kojoj je LAG UNA sudjelovao kroz prezentaciju svojih proizvođača i njihovih proizvoda te kroz organiziran poslovni razgovor uz kavu na temu kontinentalnog turizma gdje su lokalni poduzetnici razmijenili iskustva, učvrstili poznanstva i ojačali poduzetnički duh. Kestenijada, koja se održala od 7.- 9. listopada 2016. u Hrvatskoj Kostajnici, je najljepša i najposjećenija jesenska manifestacija pounjskog kraja. Raznolik i zanimljiv program, uz neobičan šarm ovog malog grada uz rijeku Unu, svake godine privuče na desetke tisuća domaćih i inozemnih posjetitelja. **Kestenijada** tradicionalno započinje petkom poslijepodne, a zabavno-kulturno-gastronomski program za djecu i odrasle nastavlja se sve do kasnih večernjih sati u nedjelju. Šetnje kestenovim šumama, mirisi pečenog kestena, slasni kolači, pjesma, ples, izložbe, koncerti, sportska nadmetanja i još mnoge druge zanimljivosti, uz vesele i nasmijane domaćine, čine Kestenijadu i Hrvatsku Kostajnicu prepoznatljivom u cijeloj Hrvatskoj.

Lokalna akcijska grupa "Una" je uspješno prošla prijavu na natječaj za **podmjeru 19.2.** iz Programa ruralnog razvoja RH te osigurala sebi i svojim članovima sredstva potpore u iznosu 6.680.184,00 kuna. Ova sredstva će LAG-u UNA omogućiti daljnji kontinuirani rad koji će se do 2020. godine temeljiti na provedbi projekata planiranih u novoj Lokalnoj razvojnoj strategiji Lokalne akcijske grupe "Una" 2014. – 2020., a koja je od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju ocijenjena s visokih 88 bodova. Navedeni rezultat pokazuje da je LAG UNA sa svojim Upravnim odborom, članovima i izabranim konzultantom kvalitetno odradio opsežan proces provedbe pisanja nove

strategije, kao i sam proces prijave na natječaj.

Aktivnosti u 2017. godini

Godinu 2017. smo počeli s pozivom organizacije iz Makedonije Center for Promotion of Sustainable Agricultural Practices and Rural Development za partnerstvo na projektu **BUILDLAG**. Uloga Lag Una je prenijeti svoja iskustva oko osnivanja, rada i razvoja takvog tipa organizacije. Projekt je prihvaćen pa očekujemo u narednom periodu i provođenje ovog projekta.

Potaknuti dobrim iskustvima korištenja mera za aktivno zapošljavanje mladih, na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa primljena je mlada ekonomistica koja će svoj jednogodišnji staž da provede u Lag-u. Voditeljica Lag-a je trenutno na porodiljnom dopustu pa je do njenog povratka zaposlena druga osoba koja će u Lag- biti do povratka voditeljice Milene Trkulja Matagić.

Jesenski dio godine u našem LAG-u posvećen je najvećoj i najpoznatijoj lokalnoj manifestaciji **Kestenijadi** na kojoj je LAG UNA sudjelovao kroz prezentaciju svojih proizvođača i njihovih proizvoda.

Kestenijada tradicionalno započinje petkom poslijepodne, a zabavno-kulturno-gastronomski program za djecu i odrasle nastavlja se sve do kasnih večernjih sati u nedjelju. Šetnje kestenovim šumama, mirisi pečenog kestena, slasni kolači, pjesma, ples, izložbe, koncerti, sportska nadmetanja i još mnoge druge zanimljivosti, uz vesele i nasmijane domaćine, čine Kestenijadu i Hrvatsku Kostajnicu prepoznatljivom u cijeloj Hrvatskoj. Ove godine smo za Grad Hrvatsku Kostajnicu izvršili prijavu za potporu čiji je

donator Sisačko-moslavačka županija a prijavljena je manifestacija – **Sajam zdrave hrane**, te je Grad za ovu priliku dobio 30000 kn. Na ovom sajmu LAG Una je bio kordinator.

LAG UNA je trenutačno u fazi usvajanja potrebitih informacija i opreme od nadležnih institucija kako bi se na najbolji način pripremio za uspješnu provedbu projekata iz Mjera ruralnog razvoja RH. Svakodnevno obavlja svoje administrativne obaveze, informira članove o aktualnim natječajima i aktivnostima LAG-a i provodi akviziciju članstva.

Pripremljeno u prosincu 2016.

Pripremili:

Milena Trkulja Matagić, mag.nov. (2016.), Dragan Šašo (2017.)

(Tekst pripremljen u prosincu 2016., dopunjeno u prosincu 2017.)

LAG Una

Sv. Mihovila 2, Majur;

44 430 Hrvatska Kostajnica;

tel: 099 207 88 74 / 099 530 13 89(90);

e-mail: una.lag.hr@gmail.com

LAG Zeleni trokut

Predstavljen projekt za širenje dostupnosti palijativne skrbi u zapadnoj Slavoniji

Povodom obilježavanja „Tjedna cjeloživotnog učenja“ u konferencijskoj dvorani Quella u Lipiku 27. Rujna 2016. održana je radionica na temu „Jačanje društvenog poduzetništva u palijativnoj skrbi na području zapadne Slavonije“ koju su organizirali LAG „Zeleni trokut“, Palijativni tim „LiPa“ i Pučko otvoreno učilište „Obris“. Na radionici su prisustvovali članovi udruge Palijativni tim „LiPa“, učenici četvrtog razreda medicinskog usmjerenja Srednje škole „Pakrac“ koji su volonterski uključeni u aktivnosti PT „LiPa“ te umirovljenici Dnevnog boravka za starije osobe iz Lipika.

U prvom dijelu radionice Igor Matek, upravitelj LAG-a „Zeleni Trokut“, predstavio je projekt „Jačanje društvenog poduzetništva u palijativnoj skrbi na području Zapadne Slavonije“ ukupne vrijednosti 678.650,39 kuna koji je kandidiran na natječaj operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020“ Europskog socijalnog fonda zaključenog 23. rujna. Ukoliko

prezentirani projekt kojeg je nositelj Palijativni tim „LiPa“, a LAG „Zeleni trokut“ partner prođe na natječaju čiji se rezultati izbora očekuju do kraja ove godine, projekt bi započeo s provedbom u siječnju 2017. godine i trajao cijelu godinu.

Upravitelj LAG-a Matek ispred partnera u projektu koji je radio pri izradi i prijavljivanju projekta predstavio je ciljeve koji se namjeravaju postići. To su jačanje PT „LiPa“ ljudskim i materijalnim kapacitetima te upravljanje njihovim razvojem, povećanje dostupnosti usluga tima na području zapadne Slavonije uključivanjem svih potencijalnih dionika usporedno s podizanjem njihove razine informiranja i suradnje te uspostava sustava pomoći krajnjim korisnicima palijativne skrbi putem usluga PT „LiPa“ uz smanjivanje patnji bolesnika i posljedica stresa na njihove obitelji.

Nakon predstavljanja projekta sudionici radionice kroz diskusiju predlagali su nove ideje za nastavak provođenja projekta i u sljedećim godinama odnosno kako privući dodatna finansijska sredstva za pokrivanje troškova volontera i članova tima pri pružanju usluga palijativne skrbi što većem broju bolesnika i njihovim obiteljima na području zapadne Slavonije.

Prenesena iskustva LAG-a „Zeleni trokut“ predstavnicima iz pet zemalja s Balkana

LAG „Zeleni trokut“ 16. Studenog 2016. u konferencijskoj dvorani Quella u Lipiku udomaćio je radionicu o provedbi LEADER pristupa u ruralnom razvoju za predstavnike nadležnih ustanova iz Europske komisije te Slovenije, Hrvatske, Albanije, Makedonije, Srbije, Crne Gore i Turske tijekom koje je upravitelj LAG-a Igor Matek prenio ovdašnja iskustva u provedbi LEADER pristupa ruralnom razvoju.

Radionica u Lipiku održana je u okviru dvodnevne TAIEX-ove radionice **Multi-country Workshop on Using Measure Technical Assistance to Prepare for Implementing LEADER** za predstavnike Europske komisije i pet zemalja s područja Balkana. Ova radionica u organizaciji Europske komisije i DG Poljoprivrede i Ruralnog razvoja započela je 15. studenog u Zagrebu u hotelu Panorama, a drugi dan sudionici radionice upoznali su se iskustvima LAG-a „Zeleni trokut“ i razmijenili su informacije o provedbi LEADER pristupa tijekom posjete Lipiku.

U uvodnom dijelu radionice na kojem je bio prisutan dogradonačelnik Lipika Slobodan Katunar upravitelj LAG-a „Zeleni trokut“ Igor Matek upoznao je sudionike s iskustvima u provedbi Mjere 202 iz Programa IPARD za period od 2011. do 2013. godine za čiju je provedbu iz EU fondova LAG dobio 651.061,42 kuna odnosno iskoristio 72,34% osiguranih sredstava kao 26. od 42. LAG-a po učinkovitosti povlačenja sredstava u Hrvatskoj. Osim s projektima provedenim u okviru ove predpristupne mjere upravitelj Matek je prenio iskustva o razvoju lokalne razvojne strategije za Mjeru 19. Programa ruralnog razvoja za razdoblje 2014-2020. te o suradnji s članovima LAG-a na izradi njihovih projekata.

Morate prepoznati vlastite mogućnosti i prilike te ponekad podmetnuti leđa kako bi uspjeli realizirati svoje projekte. U početku su nam odgovorni iz nadležnih institucija mnogo više obećavali, a manje od toga je realizirano. Pri nadležnim ministarstvima nije prepoznata stručnost na ključnim pozicijama tako da nas tamo nisu prepoznali kao partnera. Morali smo se boriti za svaki dobiveni novčić za naše projekte te opravdati svaki trošak - sažeо je svoja iskustva upravitelj Matek stečena tijekom provedbe projekata kandidiranih u

okviru Mjere 202 iz predpristupnog Programa IPARD.

Kao glavnu teškoću u provedbi LEADER pristupa i ruralnog razvoja koji su lijepa priča, kaže Matek, naveo je da su se pravila prečesto mijenjala, a sve uključene zanimao je jedino novac. „Trenutno je problem što je oslabio interes civilnih udruga da se uključe u LEADER pristup, a koje su potrebne kako bi se mogla povući finansijska sredstva.“, rekao je Matek te dodao kako odgovorni nisu to shvatili i dodatno motivirali civilni sektor da se više uključi. „Načela LEADER-a se ne poštuju ni na jednoj razini. To je naše iskustvo nakon tri i pol godine rada.“, istaknuo je Matek.

Jedino na razini lokalne zajednice Matek je stekao pozitivno iskustvo i primijetio pozitivne pomake naprijed otkako se provodi LEADER pristup u Hrvatskoj. „Naši gradovi i općine, Novska, Lipik, Pakrac, Jasenovac, otkako LAG „Zeleni trokut“ djeluje puno više surađuju i spoznali su zajedničke ciljeve koje nastoje suradnjom provesti.“, rekao je Matek.

Nakon uvodnog izlaganja uslijedio razgovor kroz koji su sudionici mogli dobiti odgovore na svoja konkretna pitanja.

LAG „Zeleni trokut“ koji okuplja članove s područja Lipika, Pakraca, Novske, Jasenovca i Janje Lipe odabran je za ovu radionicu kao jedini u Hrvatskoj, a na dvodnevnoj radionici sudjelovalo je 30 predstavnika nadležnih institucija iz Europske komisije, Slovenije, Hrvatske, Albanije, Makedonije, Srbije, Crne Gore i Turske.

Pripremio: Antun Ciglenečki, LIRA

(Tekst pripremljen u prosincu 2016.)

LAG Zeleni trokut
Marije Terezije 27
34551 Lipik
Kontakt: 095/2500-500
email: lag.zeleni.trokut@gmail.com
web: www.lag-zelenitrokut.com

Odraz

GRAĐANI ZNAJU NAJBOLJE

Projektna suradnja članova HMRR-a u projektu "Edukacijom, podrškom i promocijom do dobrog upravljanja na lokalnoj razini"

ODRAZ-ov projekt "Edukacijom, podrškom i promocijom do dobrog upravljanja na lokalnoj razini" primjer je zajedničke suradnje

četiri člana HMRR-a: ODRAZ-a, LAG-a Zrinska-gora Turopolje, Udruge ZvoniMir i LAG-a Krka.

Projekt smo tijekom 2015. i 2016. godine provodili na području četiri županije: Sisačko-moslavačke, Šibensko-kninske, Zagrebačke i Grada Zagreba. Cilj projekta je promicanje dobrog upravljanja i jačanje participativnog razvoja izgradnjom kapaciteta organizacija civilnog društva i lokalne samouprave. Sastojao se od tri glavne aktivnosti: EDUKACIJA, PODRŠKA I PROMOCIJA.

Projektne aktivnosti započete su odabirom polaznika ODRAZ-ove **Škole za dobro upravljanje i participativni razvoj**. Interes za sudjelovanjem je bio velik te je kroz modularni trening-program educirano 35 angažiranih dionika iz različitih sektora. U razdoblju od svibnja 2015. do lipnja 2016., održano je pet dvodnevnih trening-blokova te **trodnevni trening** o analizi javnih politika i izradi izvještaja iz sjene.

Osmišljeno je **šest partnerskih projekata** vezanih uz dobro upravljanje i sudjelovanje javnosti te pripremu lokalnih razvojnih projekata u višeektorskim partnerstvima. Dva partnerska projekta prijavljena su na pozive za dostavu projektnih prijedloga prekogranične suradnje INTERREG Hrvatska-BiH te Europskog socijalnog fonda.

Za polaznike škole smo u studenome 2016. organizirali studijsko putovanje u Bruxelles i Gent. U Bruxellesu su polaznici imali priliku upoznati rad nekih europskih institucija, međunarodne organizacije civilnog društva i hrvatskih predstavnštava. Primjere dobre prakse suradnje grada s građanima i sukreiranja lokalnih zajednica vidjeli su u Gentu.

Novi ODRAZ-ov film "Građani znaju najbolje - sudjelovanje građana u odlučivanju"

Izrađen je kratki film o sudjelovanju građana u procesima odlučivanja koji na jednostavan način prikazuje kako se problemi u zajednici mogu rješavati zajedno. Film pogledajte na sljedećoj poveznici:
<https://www.youtube.com/watch?v=QZOIFFqpbV&t=2s>

Posljednje aktivnosti projekta obilježili smo javnim događanjima o sudjelovanju građana. U suradnji s LAG-om Zrinska gora -Turopolje i HMRR-om , 22. studenog 2016. u Ključić brdu organizirali smo panel raspravu "Građani u ruralnom razvoju - od LEADER-a do CLLD-a". Predstavili smo i rezultate projekta te novi ODRAZ-ov film. Druga panel rasprava održana je 8. prosinca 2016. u Kninu, u suradnji s Udrugom ZvoniMir. Službeni kraj projekta obilježit ćemo posljednjom panel raspravom 22. prosinca u Zagrebu.

*Više o projektu pogledajte na sljedećoj POVEZNICI.

ODRAZ-ove aktivnosti u 2017.

Dijalog o mobilnosti u Zagrebu

Provedbom projekta **Dijalog o mobilnosti u Zagrebu** željeli smo informiranjem građana, organiziranjem javnih skupova i obukom unaprijediti sudjelovanje građana i ojačati njihove kapacitete za konstruktivno sudjelovanje u postupku savjetovanja o mobilnosti u Zagrebu. Projekt smo tijekom 2016. i 2017. godine provodili u partnerstvu s Udrugom "Sindikat biciklista" i Gradom Zagrebom.

U nastojanju da dijalog o mobilnosti između građana i predstavnika mjesne samouprave i gradske uprave preraste u redovitu praksu, organizirali smo brojne aktivnosti i događanja kako bi razvili sposobnosti, potakli zanimanje i sudjelovanje u raspravama o mobilnosti:

- susrete građana u mjesnim odborima
- radionice za građane i zaposlenike Grada sa svrhom jačanja sposobnosti za dijalog,
- proslijeđivanje prijedloga i komentara građana prikupljenih na kvartovskim susretima tijelima mjesne samouprave i nadležnim uredima gradske uprave,

- organiziranje okruglih stolova s temom gradske mobilnosti
- informiranje javnosti i organiziranje foto natječaja "Kretanje mojim gradom",
- izrada kratkog filma o razlozima za jačanje dijaloga grada i građana

Na koji način građani i gradska uprava mogu međusobnom suradnjom učiniti našu zajednicu uključivom i održivom, saznajte u najnovijem ODRAZ-ovom kratkom filmu "Dijalogom do bolje mobilnosti u gradskim kvartovima" > <http://bit.ly/2BgayD9>

Više o projektu:
<http://odraz.hr/hr/projekti/zavrseni-projekti/dijalog-o-mobilnosti-u-zagrebu>

Najnovija ODRAZ-ova izdanja

Sudjeluj na lokalnoj razini!

Kako građani mogu sudjelovati u boljem upravljanju prirodnim resursima

U sklopu projekta "Participativno upravljanje prirodnim resursima", partneri projekta DOOR, Grad Velika Gorica, ODRAZ, Udruga gradova u RH i ZMAG radili su na promicanju transparentnosti i uključenosti građana u upravljanje javnim dobrima i prirodnim resursima na području grada Velike Gorice.

O ciljevima i rezultatima projekta te o lokalnim primjerima dobre prakse pročitajte u brošuri koju je ODRAZ pripremio u suradnji s partnerima > <http://bit.ly/2A2tuYc>

Više o projektu [na poveznici](#).

Izrada izvještaja o nacionalnom istraživanju individualne i korporativne filantropije u Hrvatskoj u sklopu projekta "Povjerenje u lokalnu filantropiju"

Cilj projekta bio je jačanje kapaciteta lokalnih organizacija civilnog društva u pet slavonskih županija kako bi što kvalitetnije odgovorili na uočene probleme na lokalnoj razini putem promocije i podrške inovativnih oblika lokalnih filantropskih akcija.

ODRAZ je bio zadužen za izradu izvještaja o nacionalnom istraživanju individualne i korporativne filantropije u Hrvatskoj koji je u elektronskom obliku dostupan na sljedećoj poveznici > <http://bit.ly/2qShva8>

Više o projektu [na poveznici](#).

Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030.: izvještaj za 2016. i 2017.

ODRAZ-ov tim je u rujnu 2017. priredio hrvatski prijevod **Izvještaja o Globalnim ciljevima održivog razvoja** u kojoj su sažeto prikazani UN-ovi Izvještaji o napretku u ostvarivanju Globalnih ciljeva za 2016. i 2017., objedinjujući tako prve dvije godine provedbe Programa za održivi razvoj 2030. > <http://bit.ly/2hP2YqF>

Brošura o Globalnim ciljevima održivog razvoja

ODRAZ je krajem 2016. objavio drugo izdanje brošure u kojoj su ukratko predstavljeni UN-ovi Globalni ciljevi održivog razvoja > <http://bit.ly/2mXmhCK>

Promocija Europskog tjedna održivog razvoja (30. svibnja - 5. lipnja)

Obilježava se diljem Europe s ciljem poticanja i bolje vidljivosti aktivnosti, projekata i događanja koja promiču održivi razvoj i Globalne ciljeve održivog razvoja. ETOR koordinira ured ESDN-a u Institutu za upravljanje održivošću Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Beču.

ODRAZ je od 2015. godine **koordinator u Hrvatskoj** te je zadužen za promociju ovog događanja u medijima i zaprimanje on-line prijava iz Hrvatske. ETOR smo vrlo aktivno promovirali putem naše web stranice, društvenih medija i elektronskog glasila **eODRAZ** te kroz suradnju s medijima > [Više na poveznici](#)

ODRAZ je Tajništvo mreže za održivu mobilnost CIVINET Slovenija-Hrvatska-JIE

Cilj mreže je prijenos znanja i dobre prakse održive urbane mobilnosti. Ako ste zainteresirani za kvalitetna rješenja održivog prometa u vašim zajednicama, uključite se u našu mrežu! Članstvo je besplatno, a više informacija možete pronaći na web stranici mreže CIVINET > <http://civinet-slohr.eu/>.

Mreža okuplja 139 članova te je najbrojnija europska mreža CIVINET.

CIMULACT - Savjetovanje s građanima i različitim dionicima o Obzoru 2020.

Cilj projekta CIMULACT je povećati značaj i vjerodostojnost europskih istraživanja i inovacija iz programa Obzor 2020. te na nacionalnim razinama pozvati i uključiti građane i druge dionike na suradnju u planiranju istraživanja temeljenih na stvarnim i provjerenim društvenim potrebama i viziji.

Projekt **CIMULACT (Citizen and Multi-Actor Consultation on Horizon 2020)** financira se iz programa Europske unije Obzor 2020. ODRAZ - Održivi razvoj zajednice jedan je od 30 partnera, zadužen za provedbu aktivnosti u Hrvatskoj. Projektni konzorcij čine organizacije iz 28 članica Europske unije te po jedna partnerska organizacija iz Švicarske i Norveške.

Projektom se proširuje rasprava o znanosti, tehnologiji i inovacijama (STI - Science,

Technology and Innovation), povećava se znanstvena pismenost u širem smislu, koja podrazumijeva poznavanje društvene uloge znanosti, tehnologije i inovacija te se pridonosi boljem razumijevanju između znanstvenih dionika, kreatora politika i građana.

CIMULACT se temelji na uvjerenju o kolektivnoj inteligenciji društva kao prednosti za postizanje konkurentnosti Europe. Njenim aktiviranjem može se ojačati relevantnost sustava europske znanosti i tehnologije. Uspostavljanjem istinskog dijaloga između građana, interesnih skupina, znanstvenika i kreatora politike, raspravili smo i razvili vizije i scenarije poželjne budućnosti, koji će se pretočiti u preporuke i prijedloge za istraživačke i inovacijske teme i politike.

Više o projektu možete saznati [OVDJE](#).

Pripremila:
Ksenija Vidović Vorberger

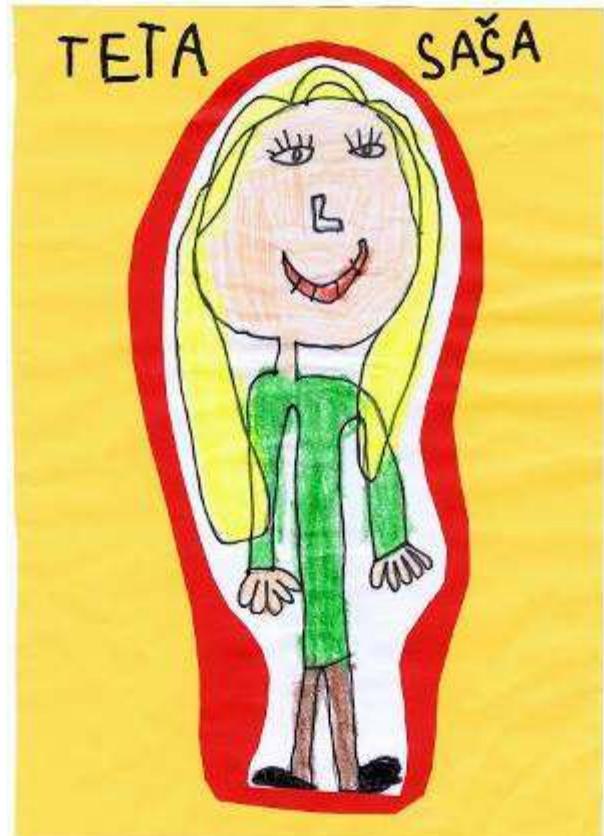
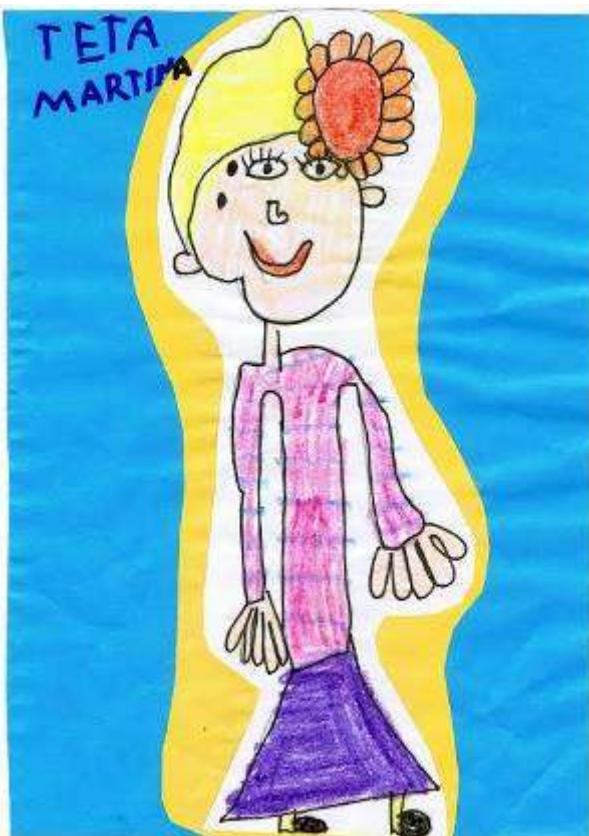
(Tekst pripremljen u prosincu 2016., dopunjeno u prosincu 2017.)

■ ■ ■
ODRAZ - Održivi razvoj zajednice
Ljudevita Posavskog 2/4
10 000 Zagreb
T: 01 4655 203 / 202
FT: 01 4655 200
<http://www.odraz.hr>

Zeleno zlato

Aktivnosti u 2016.

Društvo za socijalnu ekologiju Zeleno Zlato protekli je period obilježilo nastavkom starih i počecima novih aktivnosti. Naša vrtićka i osnovnoškolska zelena školica krajem lipnja doživjela je svoj kraj i doista možemo reći da smo uživali **sijući, sadeći i radujući se s našim malim vrtlaricama i vrtlarima**. Uz zajedničku radost prilikom aktivnosti djeca su nas i nacrtala, pogledajte kako su oni doživjeli njihove tete vrtlarice!

Najmlađima smo nedavno pripremili i radionicu drvenih igračaka sa Stričekom Bobekom i njegovim divnim **Zagonetnim drvom**, odlično smo se zabavljali!

Zatim smo se uključili u divan projekt prilikom **stvaranja Sobe čuda u Sisku**. Iza naziva Soba čuda krije se prva soba za terapiju senzorne integracije u Sisačko-moslavačkoj županiji koju provodi Udruga

osoba s invaliditetom SMŽ, a Zeleno Zlato doprinosi stvaranjem zelenih sadržaja poput parkića i igraonice, kao i „dizanjem“ zelenog krova.

Imamo i nekoliko projekata u najavi: **sa sisačkim domom za nezbrinutu djecu „Vrbina“** stvorili bi vrt i kroz cjelogodišnje aktivnosti (sadnja, sušenje, obrađivanje tikvi) radili uporabne predmete poput zdjelica i žlica koji bi služili kao suveniri ili pokloni koje će izrađivati korisnici.

S kulinarskim institutom KULin također bismo razvili duh socijalnog poduzetništva, sadili bi vrt u kojem bi radili mladi nezaposleni s posebnim potrebama, a institut bi povrće, začine i voće otkupljivao za svoje potrebe.

Kao šećer na kraju spomenut ćemo i zajednički projekt sa Službom socijalnih programa Grada Siska pri Gradskom društvu

Crvenog križa Sisak „**Vrtovi zdravlja – projekt socijalnog osnaživanja i uključivanja korisnika minimalne zajamčene naknade**“. Temeljni cilj projekta je omogućiti korisnicima aktivnu participaciju u poboljšanju svojeg socioekonomskog statusa kroz uzgoj vlastitog povrća i voća za osobne potrebe. Stručnu podršku u vrtlarenju od sadnje do ubiranja plodova, kao i smjernice ekološkog uzgoja pružali bi upravo mi i to kroz provedbu edukacijskih radionica unutar „**Škole vrtlarenja**“.

Aktivnosti u 2017.

Dolazi nam zima, radovi u vrtu su završeni, berbe su okončane, priroda i vegetacija miruju, a Zeleno Zlato je i dalje akivno. Presjek našeg rada proteklih mjeseci sveo se na **arheologiju, sjemenarstvo i razvoj inkluzivne farme** – projekt u razvoju na koji smo jako ponosni.

Rimski vrtovi baštine projekt je koji je krenuo kao bušenje bunara na području Gradskih vrtova koje u Sisku vodimo već četvrto godinu. Željeli smo korisnicima vrtova omogućiti pristup vodi za zalijevanje gredica i vrtova, no umjesto bunara dobili smo arheološke ostatke rimske vile. Tijekom ljeta i jeseni odradili smo geofizičke rade ispitivanja terena te nam je potvrđeno kako se ispod naših parcela nalazi kompleks rimske vile. Dok čekamo iscrpljeni izvještaj s nacrtima i položajima prostorija, planiramo iskoristiti tu baštinu Rimljana u nama drage svrhe – prikaz i prezentaciju antike kroz priče bilja i začina koji su se sadili nekad, a i sad!

Biljna banka Banovine projekt je Interpretacijskog centra baštine Banovine kojima smo partneri u razvijanju pohrane i istraživanja autohtonih sorti voća i povrća na području grada Gline. Projekt je završio sredinom listopada, a provedene su aktivnosti postavljanja gredica za sjemenarske vrtove u sve osnovne i srednju školu u Glini, razmjenu sjemenja na tržnici te smo sa ZMAG-ovcima organizirali tribinu za javnost na temu kućnog sjemenarstva i banaka sjemena. Kruna projekta bila je izložba koja je fotografski popratila sve aktivnosti. Najdraži dio projekta, naravno, bio je rad s djecom, pomagačima u izradi gredica, a nakon izrade i punjenja zemljom posadili smo i zimske voće povrća.

Projektna ideja odnosi se na educiranje i integraciju osoba s invaliditetom (OSI) te nove mogućnosti njihova zapošljavanja i približavanja tržištu rada. Projektom se provodi pilot program uspostave socijalne farme u ruralnom području (naselje Mala

Gorica u blizini Petrinje) koja će uključivati pripadnike marginaliziranih skupina. Korisnici inkluzivne farme će proći osposobljavanje iz područja poljoprivrede i tradicionalnih zanata kako bi stekli nova znanja i vještine kroz razvoj poduzetništva i samo-održivosti farme, tkanja na tradicionalnom tkalačkom stanu te izradi tradicionalnih proizvoda, šivanje, obrada drva, metala i slično. Provedbom projekta pokrenut će se razvoj socijalnog poduzetništva za ciljanu skupinu korisnika; razviti će se socijalna usluga poludnevног i cjelodnevног boravka kroz organizirane programe i sadržaje; a cilj je dugoročno osigurati povremeni, privremeni i dugotrajni smještaj osoba s invaliditetom.

Pripremila: Martina Mladenović (2016.),

(Tekst pripremljen u prosincu 2016., dopunjeno u prosincu 2017.)

■ ■ ■

Zeleno zlato

E-mail: info@zelenozlato.org

Mobitel: 0994777171

Web: zelenozlato.org

FB: Zeleno Zlato

Ostale vijesti

Deset godina rada i umrežavanja za razvoj ruralnih prostora

HMRR je krajem 2016. godine u ruralnom prostoru Zagrebačke županije, u Kravarskom, proslavila deset godina rada i djelovanja. U **prvih deset godina djelovanja** pomogli smo osnivanju prvih lokalnih akcijskih grupa u Hrvatskoj, zagovarali interese lokalnih zajednica, informirali i educirali ruralne dionike, pokrenuli i organizirali Hrvatski ruralni parlament i potpomogli razvoj ruralne Hrvatske.

Cjelodnevno događanje je obuhvatilo **sjednicu Upravnog odbora i Skupštine HMRR-a**, nakon čega je održana **panel rasprava "Građani u ruralnom razvoju - od LEADER-a do CLLD-a"** čija je svrha bila razmotriti modele i potrebu uključivanja građana i njihovog aktivnog sudjelovanja u razvoju lokalne ruralne zajednice. Predstavljeni su rezultati projekta **Edukacijom, podrškom i promocijom do dobrog upravljanja na lokalnoj razini**, projekta kojeg su proveli članovi HMRR-a i koji je sjajan primjer kako umrežavanjem doći do kvalitetnih i potrebnih aktivnosti u ruralnim zajednicama. Proslava se nastavila vremenikom aktivnosti HMRR-a koji je predstavila tadašnja predsjednica Svjetlana

Kasunić. Svi dotadašnji predsjednici, dio osnivača te zaposlenice Mreže ukratko su se osvrnuli na svoj doprinos dosadašnjim postignućima, i dali svoje preporuke i prijedloge za nastavak rada.

Smjelo smo zakoračili u drugih deset zajedno sa šezdesetak sudionika proslave i prijatelja; članova, predstavnika lokalne i nacionalne vlasti, civilnog sektora, javnih institucija, poslovnog sektora (malih i srednjih poduzeća, obiteljsko-poljoprivrednih gospodarstava, komunalnih poduzeća), saborskih zastupnika itd. Radujemo se!

Detaljan izvještaj dostupan je ovdje:
<http://bit.ly/2AzSHpl>

Razni modeli zagovaranja interesa lokalnih akcijskih grupa

HMRR je od srpnja 2016. do kraja 2017. na različite načine zagovarao interes lokalnih akcijskih grupa u Hrvatskoj i radio na unaprjeđenju provedbe pristupa LEADER / CLLD, mahom kroz njegovu primjenu kao mjeru Programa ruralnog razvoja (radi se o Mjeri 19 "LEADER / CLLD").

Kao glavni organizatori održali smo **četiri radionice** čija je svrha bila otvoriti prostor za dijalog između samih LAG-ova, među ruralnim mrežama te između LAG-ova i Ministarstva poljoprivrede kao upravnog tijela provedbe Mjere te Agencije za plaćanja kao operativnog tijela provedbe Mjere. Dvije radionice su održane na ruralnom prostoru

Brodsko-posavske i Koprivničko-križevačke županije, a dvije u Zagrebu s ukupno oko 60-ak različitih sudionika.

Kao **članovi Povjerenstva** za izradu novog Pravilnika za podmjere 19.2., 19.3. i 19.4., prenosili smo komentare, prijedloge i razrješavali nejasnoće između naših članova i sastavljača Pravilnika. Kao Mreža smo imali snažniji glas i uspjeli postići kvalitetan provedbeni dokument koji će LAG-ovima olakšati provedu svojih lokalnih razvojnih strategija.

Inicirali smo i proveli zagovaračke sastanke s predstavnicima Ministarstva i Agencije te aktivno sudjelovali na tematskim radionicama koje su organizirali u Zagrebu i Vukovaru. Proveli smo i istraživanje o financiranju i provedbi strategija LAG-ova kojim smo ukazali na izazove s kojima se LAG-ovi susreću.

Detaljni izvještaji dostupni su ovdje: [Radionica Đurđevac](#), [Radionica Crnogovci](#), [Radionice Zagreb](#), [Sastanak s pomoćnikom ministra poljoprivrede](#), [Rezultati istraživanja](#), [Radionica Vukovar, Press](#)

Početak dvogodišnjeg mandata novog Predsjednika i Upravnog odbora Mreže

Na izbornoj skupštini održanoj u rujnu 2017. Općini Staro Petrovo Selo, HMRR je dobio **novog Predsjednika i novi Upravni odbor**.

Članovi su odlučili kako će iduće dvije godine predsjednik HMRR-a biti Albert Varga (LAG Srijem), dok su ostali članovi Upravnog odbora: Sanja Krištofić (LAG Međimurski dol i bregi), Mihaela Lončar (LAG Podravina), Verica Mušić (LAG Šumanovci) i Lidija Pavić-Rogošić (ODRAZ-Održivi razvoj zajednice).

Hvala dotadašnjoj predsjednici Svjetlani Kasunić i članovima Upravnog odbora Nikši Božiću, Matiji Zamljačanecu i Dragici Roščić na predanom radu i ljubavi uloženoj u HMRR.

Novo vodstvo europskih ruralnih mreža

PREPARE - Partnerstvo za ruralnu Europu u albanskom je Moskopolju u rujnu 2016. održalo redoviti skup te svoju prvu službenu izbornu Skupštinu nakon formalizacije Mreže. Za predsjednika je izabran Goran Šoster (Mreža za ruralni razvoj Slovenije), a potpredsjednici su Anneli Kana (estonski KODUKANT) i Petar Gjorgjevski (Mreža za ruralni razvoj Makedonije). Izvršni odbor osim predsjednika i potpredsjednika čine naša Višnja Jelić Mück (HMRR), Aris Adlers (Latvijski ruralni forum) i Kim Smedslund (udruženje ruralnih područja iz Finske). Glavni tajnik je Dragan Roganović (Mreža za

ruralni razvoj Srbije), a blagajnica Anita Selicka (Latvijski Ruralni Forum).

Detaljan izvještaj iz Albanije dostupan je ovdje: <http://bit.ly/2kwvZIB>

ELARD - Europska udruga LEADER za ruralni razvoj je u studenome 2017. u Estoniji dobio novu predsjednicu i ostatak upravnog tima u dvogodišnjem mandatu. Maria João Botelho iz portugalske ruralne mreže Minha terra je nova predsjednica, dok su potpredsjednice Kristiina Timmo (estonska LEADER Unija) i Marion (švedska

mreža LAG-ova). Upravni odbor osim predsjednicei potpredsjednica čine: Radim Sršen (mreža čeških LAG-ova), Kirsten Birke Lund (mreža danskih LAG-ova), Hartmund

Berndt (mreža njemačkih LAG-ova) i Maria Jose Murciano (REDR iz Španjolske).

Detaljan izvještaj iz Estonije dostupan je ovdje: <http://bit.ly/2zenfPB>

Cork+20: Zaostajanje ruralnih područja više nije opcija

U organizaciji Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija, u studenom 2016. je u Bruxellesu održana konferencija "Cork+20: Zaostajanje ruralnih područja više nije opcija" na kojoj smo sudjelovali.

Ciljevi konferencije bili su raspraviti s Komisijom, Parlamentom i Vijećem trenutno stanje ruralnih teritorija, 20 godina nakon Deklaracije iz Corka te apelirati na ta tijela da osmisle i poduzmu konkretne mјere za provođenje "ruralne provjere" svih politika EU, koja bi imala utjecaj na regionalne i

A Better Life in Rural Areas

strukturalne politike, uključujući sektorske, kao npr. prometne i energetske. Na konferenciji su predstavljeni konkretni podaci o ruralnim područjima - od karakteristika, pristupačnosti i mobilnosti do trendova preobrazbe.

Detaljan izvještaj iz Belgije dostupan je ovdje: <http://bit.ly/2zfDL1U>

Aktivna lokalna zajednica za područja - projekt Alter

Projekt Alter okuplja ruralne mreže Srbije, BiH, Kosova, Makedonije, Crne Gore, Albanije i Turske, uz savjetodavnu ulogu HMRR-a i Latvijskog Ruralnog Foruma kao partnera iz EU, u svrhu osnaženja i poboljšanja javnih politika i procesa odlučivanja u održivom razvoju ruralnih zajednica.

Projekt traje do travnja 2019., a u periodu od srpnja 2016. do kraja 2017. u okviru projekta je održano nekoliko aktivnosti:

Regionalni trening "Zagovaranje, lobiranje i istraživanja i analize lokalnih, nacionalnih i EU politika te instrumenata ruralnog razvoja" održan 29. kolovoza - 2. rujna 2016. u Vrnjačkoj banji, Srbiji

Trenerice iz Hrvatske (HMRR, ODRAZ) su kroz iskustva Hrvatske vodile trening za trenere u kojemu je sudjelovalo 14 predstavnika iz sedam zemalja Jugoistočne Europe i Turske. Govorile su o tome što su javne politike i njihovi procesi, analizirati i zagovarati. Sudionike su uvele u tematiku

Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), pojasnile situaciju u Europi i Hrvatskoj vezanu uz programe ruralnoga razvoja te predstavile proces izrade izvještaja iz sjene.

Aktivnost je poslužila i kao pilot trening partnerima uključenima u projekt te su preuzeeli obvezu organiziranja sličnih treninga u svojim zemljama.

Forum ruralnih politika zemalja Jugoistočne Europe 2017 održan 11.-12. listopada 2017. u Podgorici, Crnoj Gori

Forum je održan kao tematsko "pojačanje" već tradicionalnom, sedamnaestom po redu, Forumu poljoprivrednih politika. Na Forumu je sudjelovalo 130 predstavnika sva tri sektora iz 16 europskih zemalja. Panel raspravama, radionicama i prezentacijama smo zajedno radili na donošenju Podgorica Agende 2017., koja predstavlja set preporuka relevantnih za poljoprivredu i ruralni razvoj zemalja Jugoistočne Europe. Detaljan izvještaj je dostupan ovdje: <http://bit.ly/2kzdSll>

Natječaj za potpore projektima sedam zemalja Jugoistočne Europe i Turske

Srbija, BiH, Kosovo, Makedonija, Crna Gora, Albanije i Turska su raspisali natječaj za finansijsku potporu projektima na svojim područjima u svrhu izgradnje kapaciteta i zagovaranje za održivi ruralni razvoj. HMRR je sudjelovao u pripremi raspisa natječaja i pripreme natječajne dokumentacije. Poziv je

završen i dostupan je ovdje:
<http://bit.ly/2j3HB5k>

Četiri sastanka projektnog tima

U 2018. u okviru projekta HMRR će sudjelovati u organizaciji Foruma ruralnih politika 2018., Ruralnog parlamenta zemalja zapadnog Balkana i skupa europske mreže PREPARE u Kosovu.

Pokret ruralnih parlamenata

Ideja ruralnih parlamenata (RP) je krenula sa sjevera Europe. Švedani su već 1989. organizirali svoj prvi, u zajedničkom nastojanju da spriječe depopulaciju ruralnih područja prenoseći potrebe i poruke ruralnog stanovništva nacionalnim donositeljima odluka. Pokret se vrlo brzo proširio i na ostatak Europe, a broj nacionalnih RP-a raste svake godine.

Svaki ruralni parlament, pa tako i Europski, je kontinuirani proces, dugotrajna kampanja u kojoj se izražava i sluša glas ruralnih stanovnika Europe; potiču njihove inicijative i akcije, u partnerstvu s civilnim društvom i vladama. Vrhunac kampanje je okupljanje ruralnih dionika na organiziranom događaju. Okupljanja se u pravilu održavaju svake dvije godine, a glavna im je značajka poticanje sudioničke demokracije ruralnih dionika.

HMRR je glavni organizator i pokretač Hrvatskog RP-a. Prvi je održan 2015. u Baranji, a drugi 2017. u Međimurju. Više: <http://ruralniparlament.com/>, [/hr/novosti/hrvatski-ruralni-parlament/](#)

S jačanjem nacionalnih pokreta, pojavila se potreba za održavanjem i Europskog RP-a. Pokretači su civilne pan-europske ruralne mreže ERCA (Europski savez ruralnih zajednica), PREPARE (Partnerstvo za ruralnu Europu) i ELARD (Europska udruga LEADER za ruralni razvoj).

Europski ruralni parlament: <http://www.europeanruralparliament.com/>

Treći Europski ruralni parlament

Treći Europski ruralni parlament održan je 18.-21. listopada 2017. u nizozemskoj provinciji Sjeverni Brabant. Uz gore navedene europske mreže, organizaciju na lokalnoj razini preuzeala je Nacionalna organizacija malih gradova Nizozemske s provinčijskim partnerima - Organizacija malih gradova provincije Sjeverni Brabant. Domaćin najvećeg dijela aktivnosti bilo je selo Venhorst, a nekoliko susjednih općina ugostilo je sudionike na raznim posjetima primjerima dobre prakse.

Treći Europski ruralni parlament: <http://www.erp2017.eu/>

Na RP-u je sudjelovalo oko 250 sudionika iz 40-ak europskih zemalja. Hrvatsku delegaciju činili su: Albert Varga, Julia Bakota (HMRR), Meri Krnić, Maja Barešić (LAG More 249), Vedrana Mikić i Alen Hrustić (Ministarstvo poljoprivrede).

Program četverodnevnog događaja je bio raznolike metodologije - radionice u grupama od desetak sudionika, plenarne sjednice, radni izleti, druženje s lokalnom zajednicom, prezentiranje ideja i inicijativa te konačno, glasanje za usvajanje Deklaracije iz Venhorsta te izmjena [Europskog ruralnog manifesta](#) usvojenog dvije godine ranije, na 2. Europskom RP-u.

Zadovoljstvo je bilo sudjelovati u svim temama RP-a, podijeliti vlastita iskustva i saznati kako se različite zemlje nose s izazovima ruralnih područja poput animiranja zajednice na vlastite inicijative, pokretanja lokalne ekonomije, integracije migranata i sl. Tema je bilo naprekod pa se tako nekada mogla primijetiti različita razina kvalitete moderiranja i iznošenja dijelova programa. Također, lako se dalo primijetiti kako je većina nacionalnih delegacija ipak imala problema s pronalaskom mladih sudionika, pa je tako hrvatska bila jedna od najmlađih, s čim se možemo ponositi!

LEADER / CLLD - lokalni razvoj vođen zajednicom

Velik dio programa je bio posvećen lokalnim akcijskim grupama, njihovim nacionalnim i europskim mrežama, a najviše razgovoru o idućem programskom razdoblju 2021-2027.

ELARD je predstavio novi model za provedbu CLLD-a koji se temelji na Tartu deklaraciji i zaključcima nacionalnih i Europskog RP-a. U suradnji s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom (EESC/EGSO) rade na detaljnijem opisu modela koji će prezentirati i na sastanku u kabinetu Phila Hogana, europskog povjerenika za poljoprivredu i

ruralni razvoj. Novi model nudi jednostavniju i učinkovitiju provedbu CLLD-a, a zasniva se na višefondovskom pristupu, usklađivanju nacionalnih regulativa i više lokalnog odlučivanja.

Zajedništvo u praksi

Venhorst je opravdao svoju ulogu domaćina najvećeg događaja civilne ruralne Europe - sagrađen prije 80-ak godina na potpuno močvarnom tlu, sada broji 1.700 stanovnika, od kojih najviše vole istaknuti svojih 200 osnovnoškolaca. Oko trga u centru sela nalaze se društveni dom, škola, trgovina, crkva i kavana. Ostatak sela čine kuće, životinjske farme i kultivirane površine.

Trgovina je u vlasništvu zadruge od oko 130 članova i funkcioniра zahvaljujući 40-ak volontera. Poljoprivredni i stočarski proizvođači svoje proizvode direktno plasiraju velikim tržnim centrima, stoga trgovina radi zahvaljujući isključivo volonterima koji osobno preuzimaju manje narudžbe hrane i potrepština, te obavljaju druge poslove u trgovini.

Crkvu posjećuju još samo stariji mještani, što je slučaj s većinom crkava u provinciji, i cijela je radionica bila posvećena promišljanju o budućoj namjeni prostora koja bi bila društveno i ekonomski smislena.

Zahvaljujući divnim volonterima (uglavnom umirovljenicima) i brojnim obiteljima mještana koje su ugostile sudionike Europskog RP-a u svojim domovima, osjećali smo se kao kod kuće. Zajedno smo radili, jeli, dijelili zanimljivosti o svojim zemljama, spavali pod istim krovom, boćali. Povjerenje i entuzijazam lokalnog stanovništva za istinsko sudjelovanje u europskoj zajednici je bilo stalno prisutno, i vratio vjeru u zajedničke vrijednosti više od Ode radosti.

[Deklaracija iz Venhorsta](#) (EN)

[Priopćenje za medije](#) (EN)

[Europski ruralni manifest](#) (EN)

[Video materijal](#)

Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe

U Platformi za ruralni razvoj Jugoistočne Europe djeluje 10 članova s područja Jugoistočne Europe (koordinator Platforme Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR, Hrvatska; Udruga za kreativni razvoj Slap, Hrvatska ; Deša - Dubrovnik, Hrvatska; ODRAZ - Održivi razvoj zajednice, Hrvatska; Asocijacija za razvoj Ibarske doline "IDA", Srbija; Ruralni edukativni centar, Srbija; Asocijacija za ekonomski razvoj REDAH, Bosna i Hercegovina; CERD - Centar za ekonomski i ruralni razvoj, Bosna i Hercegovina; Mreža za ruralni razvoj Crne Gore, Crna Gora; Mreža za ruralni razvoj Makedonije, Makedonija).

Ciljevi Platforme su povezivanje i suradnja organizacija koje se bave ruralnim razvojem u Jugoistočnoj Europi radi razmjene ideja, informacija i iskustava, zagovaranja interesa te jačanje kapaciteta ruralnih aktera za poboljšanje uvjeta razvoja ruralnih područja te poboljšanje kvalitete života povezivanjem različitih sektora.

Projekt je financirala Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, a trajao je od 1 studenoga 2015. do 31 listopada 2016.

Provedene aktivnosti:

Regionalni forum

Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe organizirala je regionalni forum ruralnog razvoja na temu "Održivom ekonomijom do održivog društva" 23. i 24. rujna 2016. u Lugu i Baranji.

Otvorena je tema dobre ili održive ekonomije, koja može i treba stvarati dobra radna mjesta, koja će zadržati mlade u ruralnom, ali i urbanom prostoru. Ustanovili smo da isti problemi i izazovi muče sve članice Platforme i dionike s kojima Platforma surađuje te da svakako ovoj temi treba posvetiti pažnju.

U organizaciju foruma uključili smo i predstavnike Platforme za dobru ekonomiju, koja već niz godina okuplja pionire eko-socijalne ekonomije, a koja je u tom trenutku ostala bez sredstava. Smatramo da smo zajedničkom suradnjom ove dvije Platforme otvorili prostor za razmjenu mišljenja i novih ideja. Nastojat ćemo da ove dvije Platforme surađuju i u budućnosti.

Upitnik: Mladi u ruralnim sredinama

Početkom 2016. tim Platforme je kreirao upitnik na temu "Mladi u ruralnim sredinama". Tema upitnika je predložena na sastanku Platforme u Zagrebu jer smo identificirali problem sve većeg iseljavanja mladih iz ruralnih sredina u veće gradove.

Link na upitnik:
<http://www.hmrr.hr/hr/novosti/iz-hmrr-a/upitnik-mladi-u-ruralnim-sredinama/>

Sastanci i konzultacije s ministarstvima, agencijama i sl.

Na sastancima s Članovi Platforme održali su 4 sastanaka s predstavnicima ministarstava, agencijama i donositeljima odluka. Na sastancima prenijeli glas odozdo u cilju poboljšanja uvjeta za razvoj ruralnih područja.

Zajednički nastup na 2. Europskom ruralnom parlamentu

U prosincu 2015. predstavnici Platforme su sudjelovali na **II. Europskom ruralnom parlamentu** u Austriji. Sudionicima ERP-a Marina Koprivnjak, koordinatorica Platforme, i drugi članovi Platforme su u sklopu "Market of initiatives" predstavili [Platformu za ruralni razvoj Jugoistočne Europe](#). Na skupu na kojem je sudjelovalo 240 predstavnika ruralnih zajednica iz 40 europskih zemalja donesen je Europski ruralni manifest. Njime se poziva na potpuno priznavanje prava ruralnih zajednica na kvalitetu života i životni standard izjednačen s onim urbanih populacija, kao i na sveobuhvatno sudjelovanje u političkim procesima.

Više: <http://www.hmrr.hr/hr/novosti/iz-hmrr-a/vise-od-40-zemalja-na-2-europskom-ruralnom-parlamentu/>;
www.europeanruralparliament.com

Zagovarački kamp

U selu Pobore, kraj Budve, Crna Gora 28.-29. srpnja 2016. je organiziran Zagovarački kamp za mlade na kojemu je sudjelovalo 22 mladih iz 5 zemalja Jugoistočne Europe (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija i Srbija). Cilj Zagovaračkog kampa je jačanje zagovaračkih kapaciteta mladih u ruralnim prostorima.

<http://www.hmrr.hr/hr/projekti/platforma-za-ruralni-razvoj-jugoistocne-europe/zagovaracki-kamp-za-mlade/>

Periodički osvrti o napretku javnih politika za ruralno područje

Ovaj periodični osvrt rezultat je suradnje predstavnika organizacija civilnog društva koje se bave ruralnim razvojem na području pet država: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije i Srbije. Osvrt je izradio ODRAZ u suradnji s nacionalnim koordinatorima u sklopu projekta "Platforma za ruralni razvoj Jugoistočne Europe".

<http://www.hmrr.hr/hr/projekti/platforma-za-ruralni-razvoj-jugoistocne-europe/napredak-politika-ruralnog-razvoja-u-jugoistocnoj-europi-periodicni-osvrt/>

Radionice/skupovi u suradnji s NZ na temu novih mogućnosti financiranja ruralnog razvoja (Hrvatska)

U Zadru su se okupili predstavnici otvorenih platformi civilnoga društva na temu "Novi modeli društvenog razvoja" 4.-6. svibnja 2016. Prvi dio sastanka je bio namijenjen boljem upoznavanju platformi i njihovog djelovanja. Uslijedila je rasprava o novim modelima društvenog razvoja i održivosti, a u temu su nas uveli Katarina Pavić, Dražen Šimleša i Cvjetana Plavša-Matić. Više: <http://www.hmrr.hr/hr/novosti/iz-hmrr-a/sudjelovali-smo-na-okupljanju-clanica-otvorenih-platformi/>

Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo

U svibnju 2017. HMRR je započeo s provedbom novog projekta "Promicanje ruralnog razvoja i diversifikacije u općini Hulo", koji provodimo u partnerstvu s Caritasom Češka (nositelj projekta) i PMC Istraživačkim centrom iz Gruzije.

Projekt financira Europska komisija (EuropeAid, Pilot rural development measures in the Adjara region of Georgia), a traje od 1. svibanja 2017. do 28. veljače 2021.

Cilj projekta je poboljšati uvjete zapošljivosti i življenja u općini Hulo putem diversifikacije ruralne ekonomije, što pridonosi smanjenju ruralnog siromaštva u Gruziji. Projekt će provoditi Ivana Laginja (ODRAZ/HMRR) i Marina Koprivnjak (HMRR).

Prvi posjet Gruziji bilo je rezerviran za sudjelovanje na sastanku dionika koji provode ENPARD projekte, sastanku s LEADER inicijativama te informativnim sastancima o uvođenju LEADER metode u razvoj ruralnih područja općine Khulo.

Usljedila su dva dvodnevna treninga s predstavnicima inicijative LAG Hulo. Na prvom treningu smo razgovarali o uvođenju LEADER pristupa i LAG-u, predstavljeni su primjeri dobre prakse iz Hrvatske i Europe. Između dva treninga odabrana je Radna grupa, predstavnici inicijative LAG-a Hulo,

EUROPEAN NEIGHBOURHOOD PROGRAMME
FOR AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

koji će u budućnosti biti moderatori zajednice te intenzivno raditi na osnivanju LAG-a i izradi Lokalne razvojne strategije općine Hulo. Na drugom treningu smo započeli s radom na izradi LRS, razgovarali smo o viziji te započeli rad na SWOT analizi. Partneri su do sada održali nekoliko sastanak projektnog tima.

Buduće aktivnosti su vezane uz osnivanje LAG-a te jačanje kapaciteta članova LAG-a, izrada Lokalne razvojne strategije, organiziranje studijskog putovanja u Hrvatsku i druge predjele Gruzije gdje su osnovani LAG-ovi. U sklopu projekta postoji komponenta dodijele finansijskih sredstava projektima s područja općine Hulo.

Ukupna vrijednost projekta je 2.000.000,00 eura, a udio HMRR-a iznosi 116.359,00 eura.

Izvješće o aktivnostima Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO)

U 2016. godini, Europski gospodarski i socijalni odbor donio je sljedeća mišljenja vezana uz ruralni razvoj:

- Paket za kružno gospodarstvo
- Održivi prehrambeni sustavi
- Održivi razvoj - pregled unutarnjih i vanjskih politika EU-a

- Pravedniji lanac opskrbe poljoprivredno-prehrambenim proizvodima
- Čimbenici koji utječu na ZPP nakon 2020.
- Rasподjela tereta do 2030. te korištenje zemljišta, prenamjena korištenja zemljišta i šumarstvo (LULUCF)
- Funkcionalno gospodarstvo

Izvještaj pročitajte [OVDJE](#).

U prvoj polovici 2017. godine, Europski gospodarski i socijalni odbor donio je sljedeća mišljenja vezana uz ruralni razvoj:

- Uloga poljoprivrede u multilateralnim, bilateralnim i regionalnim trgovinskim pregovorima u svjetlu ministarskog sastanka WTO-a u Nairobi
- Uključivi otoci
- Moguća izmjena ZPP-a

Izvještaj pročitajte [OVDJE](#).

Uloga pristupa "odozdo" u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima (ESI) 2021.-2027.

Pod motom "Ako želimo ići daleko, moramo ići zajedno!" održan je u Bruxellesu sastanak "Uloga pristupa 'odozdo' u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima (ESI) 2021.-2027." Skup je održan u prostorima EGSO-a, u organizaciji ELARD-a (Europska udruga LEADER za ruralni razvoj) i suorganizaciji Estonskog predsjedništva i estonskog LEADER-a. Lidija Pavić-Rogošić je sudjelovala u svojstvu članice Upravnog odbora HMRR.

Glavna tema skupa je bila obnova politika ruralnog razvoja za programski period 2021.-2027. Čuli smo zanimljiva izlaganja o budućnosti ruralnih područja iz perspektive OECD-a, pogled Europskog parlamenta na smjerove politika lokalnog razvoja i pristupa odozdo. Također smo čuli pregled stanja provedbe CLLD-a u zemljama članicama.

U mnogim zemljama je prihvaćena metoda CLLD, no višefondovsko financiranje se provodi u malo područja. Iz predstavljanja konkretnih primjera CLLD-a čuli smo koji je napredak u provedbi te koji su izazovi u Njemačkoj, Španjolskoj i Švedskoj. U nastavku se govorilo o akcijskom planu deklaracije Cork 2.0 i obnovi Zajedničke poljoprivredne politike; Ruralnoj agendi 2021.-2027.;

Europskom ruralnom manifestu i Deklaraciji iz Tartua za LEADER/CLLD 2021.-20027. Panel rasprava je bila fokusirana na jačanje pristupa odozdo prema gore i sudjelovanja na lokalnoj razini.

Na skupu i u raspravi su sudjelovali predstavnici lokalnih akcijskih grupa i ruralnih mreža, zastupnici u Europskom parlamentu, predstavnici Europske komisije, Europske mreže za ruralni razvoj itd.

Važnost uloge sela i malih gradova u razvoju ruralne Europe

Na sjednici održanoj u Bruxellesu 3. listopada 2017. Stručna skupina za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) jednoglasno je prihvatile mišljenje "Sela i mali gradovi kao katalizatori ruralnog razvoja: izazovi i mogućnosti".

Stručnoj skupini koja ga je izradila, a posebno izvjestitelju Tomu Jonesu upućene su čestitke i priznanje na konciznom i jasnom opisu uvodnih stajališta, izazova i mogućnosti, a posebno na optimizmu koji je kroz zaključke i preporuke uspio unijeti u općenito mračnu sliku stanja i procesa u malim ruralnim zajednicama.

Sudionici 2. Hrvatskog ruralnog parlamenta imali su priliku susresti g. Jonesa i upoznati se s ovom temom u travnju 2017. u Sv. Martin na Muri. U mnogim su zemljama EU-a,

uključujući našu, male ruralne zajednice suočene sa sličnim problemima koji, promatraju li se izdvojeno, izgledaju nerješivi. Ohrabrujuće je što su prisutne predstavnice Europske komisije pozdravile ovo mišljenje EGSO-a. Može se očekivati da će mišljenje biti poduprto i na predstojećem 3. Europskom ruralnom parlamentu.

Na sastanku je sudjelovala Višnja Jelić Mück.

O ruralnim prostorima u EGSO-u

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) je na listopadskoj plenarnoj sjednici (18. i 19. 10. 2017.) usvojio nekoliko mišljenja važnih za ruralni prostor: **Ex post evaluacija programa ruralnog razvoja za razdoblje 2007.-2013. te Sela i mali gradovi kao katalizatori ruralnog razvoja: izazovi i mogućnosti** (poveznica na mišljenje s može naći [QVDJE](#))

Direktorica ODRAZ-a i članica UO HMRR je sudjelovala u raspravi o oba mišljenja.

Izvještaj o prednostima modela lokalnog razvoja vođenog zajednicom - CLLD

U Bruxellesu je 30. listopada 2017., u Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, održan sastanak radne skupine koja radi na **izvještaju o prednostima modela lokalnog razvoja vođenog zajednicom - CLLD**. Izvještaj je naručila Estonija, koja predsjeda Vijećem EU u ovom polugodištu.

Izvjestitelj je Roman Haken, a stručnjakinja Kristiina Tammets, predsjednica ELARD-a. Lidija Pavić-Rogošić članica je radne skupine te je na sastanku Stručne skupine EGSO-a za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša EGSO-a predstavila mišljenje, koje je usvojeno gotovo jednoglasno.

CLLD, koji se temelji na dobrom rezultatima pristupa LEADER u ruralnom području, u ovom se finansijskom razdoblju može primjenjivati i u urbanim sredinama te se mogu koristiti sredstva iz više fondova EU-a. Nažalost, Hrvatska je jedna od nekoliko zemalja koje nisu prihvatile ovaj pristup.

Mišljenje će biti na dnevnom redu plenarne skupštine EGSO-a u prosincu, a nakon toga će hrvatski prijevod biti dostupan, osim na webu EGSO-a i na web stranici ODRAZ-a.

Članovi Hrvatske mreže za ruralni razvoj u prosincu 2017:

1. DEŠA	25. LAG Prigorje
2. DOOR - Društvo za oblikovanje održivog razvoja	26. LAG Prigorje - Zagorje
3. ECOVAST - Hrvatska sekcija	27. LAG Sava
4. LAG Adrion	28. LAG Sjeverozapad
5. LAG Baranja	29. LAG Središnja Istra
6. LAG BiLogora-Papuk	30. LAG Srijem
7. LAG Bosutski niz	31. LAG Strossmayer
8. LAG Cetinska krajina	32. LAG Šumanovci
9. LAG Gorski kotar *	33. LAG Una
10. LAG Istočna Istra	34. LAG Vinodol
11. LAG Izvor	35. LAG Virovitički prsten
12. LAG Južna Istra	36. LAG Vuka-Dunav
13. LAG Karašica	37. LAG Zapadna Slavonija
14. LAG Krka	38. LAG Zeleni trokut
15. LAG Laura	39. LAG Zrinska gora-Turopolje
16. LAG Lika	40. ODRAZ - Održivi razvoj zajednice
17. LAG Međimurski dol i bregi	41. OGI - Organizacija za građanske inicijative
18. LAG More 249	42. RuralNet Baranja
19. LAG Moslavina	43. Slap
20. LAG Mura-Drava	44. Udruga "MI" - Split
21. LAG Neretva	45. Udruga privatnih šumovlasnika Čabar
22. LAG Petrova gora	46. Zeleno zlato
23. LAG Podravina	47. ZvoniMir
24. LAG Posavina	

* LAG Gorski kotar bio je član HMRR-a do 19.12.2017.

glasnik

HMRR Glasnik je publikacija Hrvatske mreže za ruralni razvoj koja u digitalnom obliku izlazi dva puta godišnje.

Ovaj broj Glasnika odnosi se na razdoblje do prosinca 2017. godine.

Svi brojevi Glasnika HMRR dostupni su na linku:

<http://hmrr.hr/hr/multimedija/hmrr-glasnik/>

Glasnik HMRR dostupan je i na digitalnoj platformi issuu:

<https://issuu.com/hmrr>